

تأثیر گسترش و توسعه حرم مطهر بر اقتصاد و فرهنگ استان فارس و منطقه جنوب

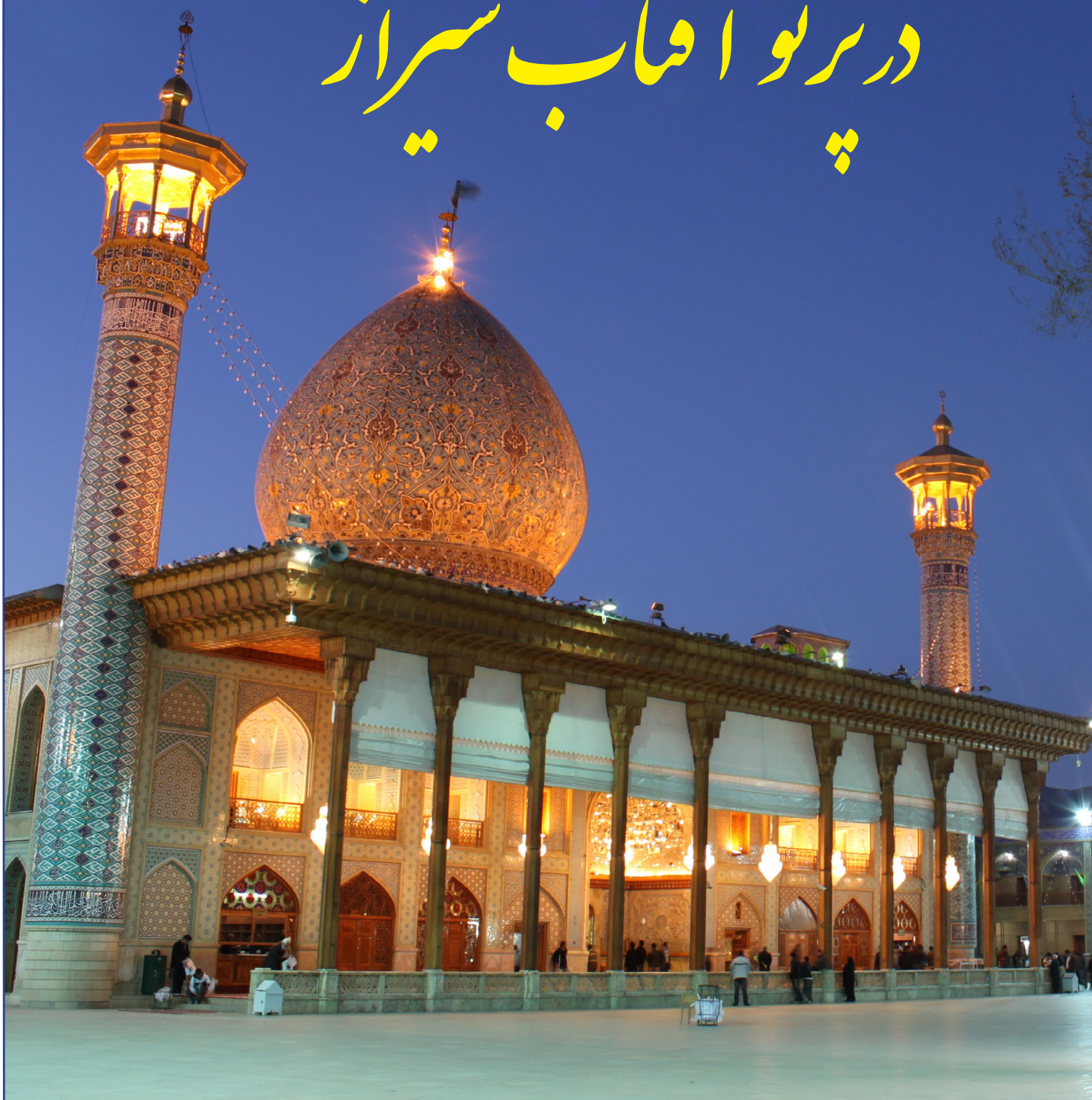
مراکز گردشگری گردیده بلکه ترویج و تنویر فرهنگ غنی اسلامی در پرتو وجود بارگاه های ذریه رسول مکرم اسلام (ص) در بین زائران وعلاقتمندان به ائمه اطهار راموجب گردیده است. لذا برمسئولین ومديران مدبر نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران وبه خصوص استان فارس است که با در نظر گرفتن شرایط وایجاد بستر مناسب بر لزوم توسعه آستان مقدس تاکید وبر حمایت های مادی ومعنوی اصرار داشته باشند.

محوریت شهر شیراز با آستان مقدس احمدی و محمدی (ع) گره خورده است. بی شک طرح توسعه این حرم شریف که رهبر معظم انقلاب آنرا سومین حرم اهل بیت (ع) نامیدند، بر فرهنگ و اقتصاد این شهر واستان فارس تاثیر بسزایی دارد. وجود این آستان شریف بعنوان قطب گردشگری مذهبی، در بر گیرنده سفر سالیانه میلیونها نفر از سراسر میهن اسلامی وحضور صد ها توریست وگردشگر خارجی است ، که نه تنها موجب رونق اقتصادی اصناف ، بازاریان ، هتل ها و

در پرتو آفتاب شیراز. ویژه نامه دهه کرامت. شهریورماه ۱۳۹۲

در پرتو آفتاب شیراز

شخصیت برجسته‌ی جناب احمد بن موسی که در میان امامزادگان شناخته شده‌ی خاندان پیغمبر، جزو برجستگان محسوب می‌شود. درباره‌ی او این جور نوشته‌اند که: «او کان احمد بن موسی کریم جلیلا ورعا و کان ابوالحسن... (علیه السلام) یُحِبُّهُ وَ یُقَدِّمُهُ»؛ مردی بخشنده و کریم و باور و دارای جلالت مقام و منزلت بود و پدرش - حضرت موسی بن جعفر - این بزرگوار را بر فرزندان و خویشاوندان دیگر خود مقدم می‌داشت و به او محبت ویژه‌ای داشت.

از بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

❖ سر منزل مقصود

هیچ تعلقی نیست. صمیمیت هست و مهربانی. آری اینجا صحن و سرای حضرت سید میر احمد بن موسی الکاظم (ع) مأمن و پناهگاه دلدادگان ولایت و عاشقان اهل بیت عصمت و طهارت (ع) است. میعادگاه عاشقانی که از جای جای این مرز و بوم و حتی دیگر بلاد اسلامی به پابوسی آقا آمده‌اند. آنها با هر لهجه و گویش، لباس و پوشش، فرهنگ و آیین به امید بهره‌گیری از فیوضات معنوی بارگاه به اینجا مشرف شده‌اند و در فضایی ملکوتی، امن و آرام به راز و نیاز با خالق هستی پرداخته و در خلوتی با آن وجود و الاتبار، دست تمنا به سوی بلند کرده‌اند.

اینجا شیراز است و در این کلان‌شهر، حرم احمدی قطعه‌ای از بهشت است. اینجا مطاف فرشتگان و افلاکیان است و زیارتگاه زائران و مجاوران. اینجا حرم کبریایی شاهچراغ است؛ اینجا دریچه دلگشایی به جهان غیب است، اینجا راه ورود و پیوند به ملکوت هستی و منبع عالم نور و قدرت است. اینجا، همه رؤیت جلال است و عظمت و شکوه و نورانیت. اینجا خانه همه است، کسی را در اینجا احساس غربت و تنهایی نیست، فاصله‌ای محسوس نیست و به کسی در اینجا هیچ عنوانی، هیچ سمتی، هیچ مقامی، هیچ تشخیصی و

❖ فضایل و شخصیت حضرت شاهچراغ (ع)

مرحوم مقدس اردبیلی می‌فرماید: "احمد بن موسی (ع) بزرگواری جلیل القدر بود که نزد پدر بزرگوارش مقدم بر همه فرزندان بود و امام در وصیت ظاهری وی را به عنوان وصی پس از خود تعیین کرده بود".

طبق نظر بزرگان علم و معرفت، از نظر مقام و منزلت و شرافت، در میان فرزندان ائمه اطهار پس از حضرت عباس بن علی (ع) معروف به ابوالفضل، در والاترین مقام قرار دارد. و از نظر مقایسه در میان فرزندان امام موسی کاظم (ع) ایشان در بین برادران بعد از امام رضا (ع) از همه سرآمد و بلند مرتبه تر بوده است.

محدث بزرگوار جناب شیخ عباس قمی در کتاب شریف "منتهی الآمال" از شیخ مفید نقل فرموده که: احمد بن موسی (ع) سیدی کریم و جلیل و صاحب ورع بوده و حضرت ابوالحسن موسی کاظم (ع) او را بسیار دوست داشت و بر دیگران مقدم می‌داشت و یک قطعه زمین زراعتی با آب، معروف به سَیِّره به او بخشیده بود که آن حضرت از در آمد آن هزار بنده را آزاد فرمود.

گویند ایشان کلام الله مجید را به خط مبارک می‌نوشتند و از وجوه هدیه آنها بنده ای را خریده و در راه خدا آزاد می‌فرمود. شیخ مفید از اسماعیل بن موسی برادر شاهچراغ (ع) نقل کرده اند که فرمود: روزی پدرم با بعضی از فرزندان جهت سرکشی به زراعتها از شهر مدینه بیرون رفت در حالی که برادرم احمد به همراه او بود؛ پدرم پیوسته به او نظر داشت و از او غافل نمی‌شد.

❖ حضرت سید میر احمد بن موسی (ع)

و نسبت ایشان با امام رضا (ع)

منابع متعدد و معتبری وجود دارد که نسبت احمد بن موسی (ع) با امام هشتم (ع) را تایید می‌کند. این منابع عمدتاً شامل کتاب‌های "انساب" و "رجال" و "تذکره" هاست که در ذکر اسامی فرزندان حضرت امام موسی کاظم (ع) می‌نویسند: "احمد بن موسی، محمد و حمزه از یک مادر (به نام ام احمد) و علی بن موسی الرضا (ع)، ابراهیم، عباس و قاسم از یک مادر و اسماعیل، جعفر، هارون و حسن از یک مادر و عبدالله، اسحاق، عیبدالله و زید از یک مادر و فضل، حسین و سلیمان از یک مادر می‌باشند.

دختران آن حضرت ۱ - فاطمه کبری (حضرت معصومه (س)) ۲ - فاطمه صغری ۳ - رقیه ۴ - حکیمه ۵ - ام ابیها ۶ - رقیه صغری ۷ - ام جعفر ۸ - لبابه ۹ - زینب ۱۰ - خدیجه ۱۱ - علیّه ۱۲ - آمنه ۱۳ - حسنه ۱۴ - بریهه ۱۵ - عایشه ۱۶ - ام سلمه ۱۷ - میمون ۱۸ - ام کلثوم می‌باشند. در بین فرزندان امام موسی کاظم (ع) حضرات احمد بن موسی "شاهچراغ" (ع)، محمد بن موسی "سید میر محمد" (ع) و حسین بن موسی "سید علاءالدین حسین" (ع) در شیراز و حضرت معصومه (س) در قم مدفونند.

❖ بیعت احمد بن موسی (ع) با امام رضا (ع) و استمرار در بیعت

هنگامی که خبر شهادت حضرت امام موسی کاظم (ع) در مدینه منتشر شد؛ مردم بر در خانه "ام احمد" جمع شدند و به سبب شخصیت والای احمد بن موسی (ع) گمان کردند که بعد از شهادت امام هفتم، وی جانشین بر حق ایشانند و به همین سبب با او بیعت نمودند و ایشان نیز از آنها بیعت گرفت. سپس در خطبه ای فصیح فرمود: ای مردم همچنان که شما با من بیعت کرده اید بدانید که من خود در بیعت برادر علی ابن موسی (ع) می باشم و بدانید بعد از پدرم، او امام و خلیفه بر حق و ولی خداست و از سوی خدا و رسولش بر من و شما واجب است که امر او را اطاعت کنیم.

پس از آن مردم در حالیکه احمد بن موسی (ع) پیشاپیش آنها بود به خدمت امام رضا (ع) رسیده و به امامت آن بزرگوار اقرار نموده و با آن حضرت بیعت کردند.

پس از آن امام رضا (ع) درباره ی برادرش احمد دعا نموده و فرمودند: "همچنان که حق را پنهان و ضایع نگذاشتی خداوند در دنیا و آخرت حق تو را ضایع نگذارد".

حضرت احمد بن موسی (ع) فقط به بیعت در این مقطع زمانی اکتفا نکرد بلکه در تمام مدت در بیعت امام رضا (ع) بود.

نقشه جهان در دوران حیات امام رضا (ع)

❖ عزیمت حضرت احمد بن موسی (ع) به سوی ایران

انگیزه ی حرکت احمد بن موسی (ع) و برادرانش به سمت ایران را می توان آگاه شدن وی از توطئه قتل امام و یاری کردن ایشان در دفع توطئه ذکر کرد.

هر چند بعضی از کتاب ها حرکت کاروان او از مدینه به سوی خراسان را صرفاً دیدار برادرش علی بن موسی الرضا (ع) دانسته اند.

احمد بن موسی (ع) با کسب اجازه به همراه تعداد کثیری از خاندان که از هفتصد نفر تا پنج هزار نفر ذکر شده است از مدینه به سوی خراسان حرکت کرد.

«زمان حرکت کاروان وی دقیقاً مشخص نیست ولی حدود اواخر سال ۲۰۲ ه. ق. تا اوایل سال ۲۰۳ ه. ق. تخمین زده شده است.»

خط سیرهای متفاوتی برای حرکت کاروان احمد بن موسی (ع) مطرح شده است ولی با توجه به حرکت ایشان از مدینه می توان همان مسیر متداول در آن زمان را مسیر حرکت کاروان دانست.

(یعنی از مدینه به بصره و از طریق شهرهای اهواز و فارس و از راه های کویر و بیابانهای میان ایالت فارس و خراسان، که کوتاهترین راه بوده است و همان مسیری است که امام رضا (ع) پیمودند.)

مسیر حرکت امام رضا (ع) از مدینه به مشهد مقدس

❖ جدال و شهادت

«احمد بن موسی (ع) و چند تن از برادران و یاران مدتی زندگی مخفیانه را برگزیدند. حکمران فارس توسط جاسوسان محل اختفای آن حضرت را یافت و قتلغ خان به همراه سپاهیان خود به او حمله ور شدند.»
برخی از منابع می نویسند که احمد بن موسی (ع) در مقابل آنان شجاعانه به نبرد پرداخت ولی دشمن با ایجاد شکاف در دیوار محل استراحت ایشان از پشت سر به او ضربه زد و سپس خانه را بر وی خراب کرد و بدن مطهرش را در همان مکان رها نمود.

❖ القاب حضرت سید میر احمد بن موسی (ع)

در کنار القاب شریف حضرت، مثل «السیدالکریم» به معنی آقای بخشنده و بزرگوار و همچنین «سیدالساداتالاعظم» به معنای آقای بزرگواران صاحب عظمت، لقب «شاهچراغ» معروف ترین است و این برابر با «شاه مردان» لقب امیرالمؤمنین (ع)، «شاه شهیدان» لقب امام حسین (ع) و «شاه خراسان» لقب امام رضا (ع) است و اشاره به آن دارد که در بین امامزادگان و نوادگان ائمه معصومین (ع) که خطه فارس به برکت آنها خاک «هزار مزار» شده، حضرت سید میر احمد بن موسی (ع) «نورانی ترین چراغ» و خورشید آسمان ولایت و امامت است.

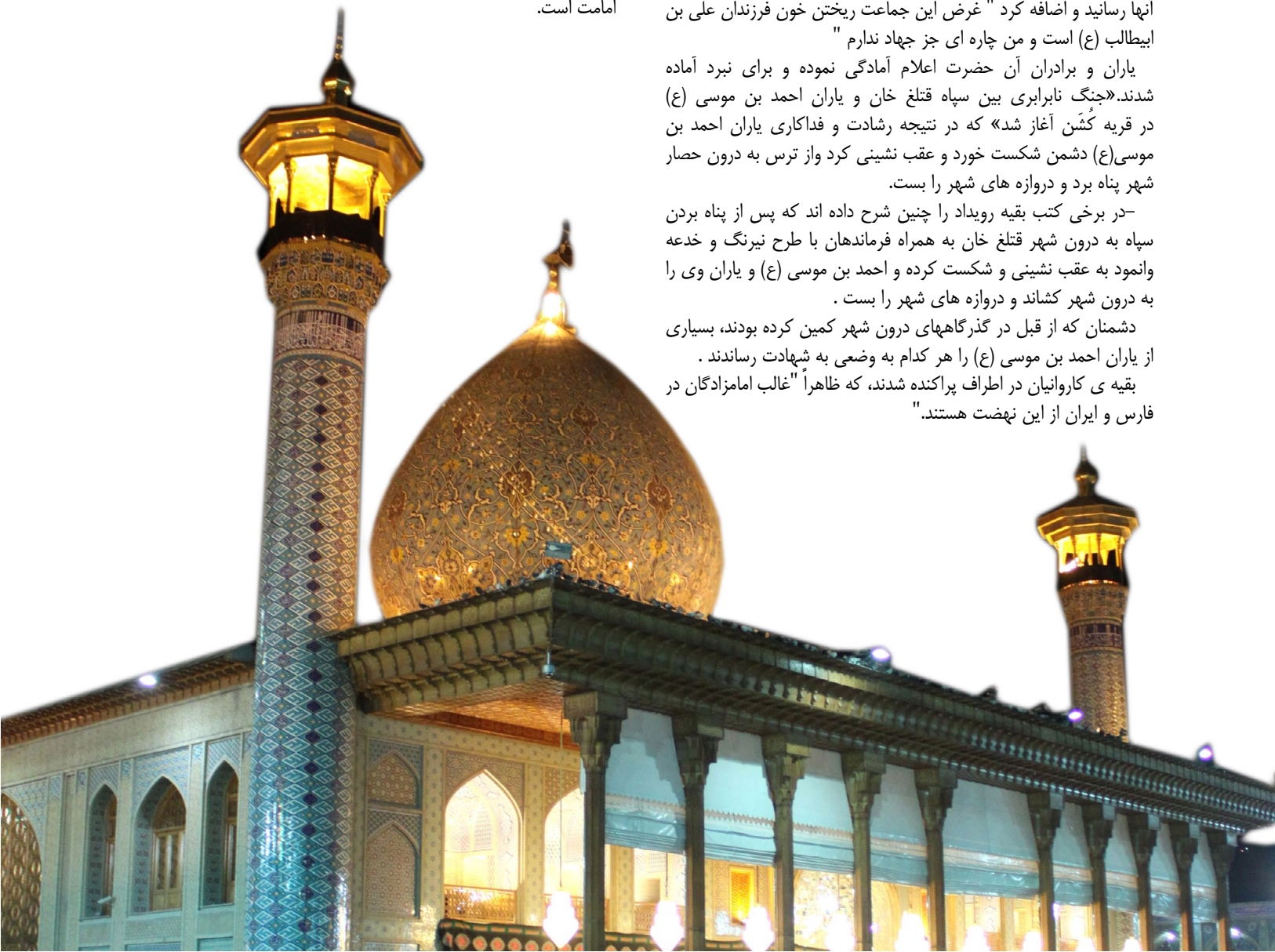
در طول مسیر کاروان احمد بن موسی (ع) به تعداد همراهان ایشان افزوده می شد به طوری که برخی از مورخان تعداد یاران وی را بالغ بر "پانزده هزار نفر" ذکر کرده اند.
وقتی اخبار حرکت کاروان به مامون رسید هم داستان شدن آنان با امام رضا (ع) برایش هراسناک بود لذا امریه ای صادر کرد:
"در هر کجا قافله ی ابن هاشم را یافتند مانع حرکت آنها شوند و آنها را به مدینه باز گردانند یا بکشند."

این دستور به هر شهری که می رسید کاروان از آنجا گذشته بود مگر در «شیراز» که قبل از رسیدن کاروان، امریه به حاکم وقت رسید.
چون «قتلغ خان» خبر ورود احمد بن موسی (ع) به حوالی شیراز را شنید با لشکری انبوه از شهر خارج گردید و در برابر کاروان احمد بن موسی (ع) اردو زد. در باره ی سرگذشت کاروان و اعضای آن روایات متعددی نقل شده است.

در برخی از کتب آن اتفاق را چنین بیان می کنند:
پس از انتشار خبری به عنوان شهادت علی بن موسی الرضا (ع) در بین کاروان، احمد بن موسی (ع) همراهان خود را خواسته و جریان را به اطلاع آنها رسانید و اضافه کرد "غرض این جماعت ریختن خون فرزندان علی بن ابیطالب (ع) است و من چاره ای جز جهاد ندارم"
یاران و برادران آن حضرت اعلام آمادگی نموده و برای نبرد آماده شدند. «جنگ نابرابری بین سپاه قتلغ خان و یاران احمد بن موسی (ع) در قریه کُشن آغاز شد» که در نتیجه رشادت و فداکاری یاران احمد بن موسی (ع) دشمن شکست خورد و عقب نشینی کرد واز ترس به درون حصار شهر پناه برد و دروازه های شهر را بست.

در برخی کتب بقیه رویداد را چنین شرح داده اند که پس از پناه بردن سپاه به درون شهر قتلغ خان به همراه فرماندهان با طرح نیرنگ و خدعه وانمود به عقب نشینی و شکست کرده و احمد بن موسی (ع) و یاران وی را به درون شهر کشاند و دروازه های شهر را بست.

دشمنان که از قبل در گذرگاههای درون شهر کمین کرده بودند، بسیاری از یاران احمد بن موسی (ع) را هر کدام به وضعی به شهادت رساندند.
بقیه ی کاروانیان در اطراف پراکنده شدند، که ظاهراً "غالب امامزادگان در فارس و ایران از این نهضت هستند."

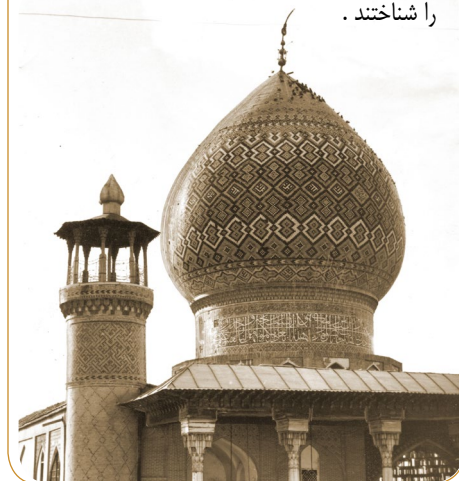

❖ آشکار شدن مزار شریف حضرت شاه چراغ (ع)

مورخان زمان یافتن مدفن آن حضرت را در "دو مقطع زمانی با فاصله سیصد سال ذکر کرده اند"، یکی در زمان "امیر عضد الدوله دیلمی" (متوفی ۳۷۲ ه.ق.) که بر اثر مرور زمان و زلزله‌های پی در پی قبر وی از دیده‌ها مخفی گردید. - و دیگری در عصر "امیر مقرب الدین مسعود بن بدر" (متوفی ۶۵۵ ه.ق.) از وزرای اتابک ابی بکر بن سعد زنگی (متوفی ۶۵۸ ه.ق.) ملقب به «قتلغ خان» کشف گردید. بیشترین و معتبرترین منابع که به شرح حال احمد بن موسی (ع) پرداخته‌اند "آشکار شدن مدفن ایشان را در عهد امیر مقرب الدین مسعود بن بدر می‌دانند."

زرکوب شیرازی در کتاب شیراز نامه (تالیف سال ۷۶۴ ه.ق.) می‌نویسد که امیر مقرب الدین مسعود بن بدر که از نزدیکان اتابک بن ابوبکر سعد بن زنگی بن ممدود بود امارتی به عنوان قبر امامزاده امیر احمد بن موسی در خاطر داشت و در زمان او قبری یافتند که جسد آن شخص همچنان در حال اعتدال بوده و تغییر و تبدیل نکرده بود، و در انگشت او خاتمی وجود داشت که نام احمد بن موسی بر آن حک شده بود. که پس از تحقیق علماء، به دستور اتابک بن ابوبکر، مشهدی بر آنجا ساخته شد که به مرور زمان بین عموم مردم مشهور گشته و خلق از او استمداد نمودند.

"جُئید شیرازی نیز ضمن تایید آشکار شدن مدفن احمد بن موسی (ع) در زمان اتابکان" در توصیف جسد مبارک آن حضرت می‌افزاید: هنگامی که حضرت را رؤیت کردند رنگ مبارک وی بر نگشته بود و هیچ تغییری در بدن آنحضرت مشاهده نشد و کفن وی همچنان تازه مانده بود و از روی انگشتی که در دست داشت و عبارت "العزة لله احمد بن موسی" بر آن منقوش بود ایشان را شناختند.

❖ معماری آستان مقدس حضرت احمد بن موسی (ع)

صحن

در گذشته هر کدام از حرمین احمدی و محمدی دارای صحن مستقلی بودند که از طریق بازار بین الحرمین به یکدیگر متصل می‌شدند. در طرح توسعه و عمران آستان مقدس حضرت شاهچراغ (ع) پس از خرید و تخریب اماکن و دکانین بازار بین الحرمین صحن مطهر وسعت یافته بطوری که هم اکنون حضور هر دو مرقد مطهر در یک صحن بر عظمت و شکوه آن افزوده است. صحن مرکزی، مستطیلی است به مساحت چهارده هزار متر مربع که در اطراف آن ۱۶۲ غرفه در دو طبقه ساخته شده است. نما سازی رواق‌ها با آجر و کاشی به طرز زیبایی بدست استادکاران آستان مقدس حضرت شاهچراغ (ع) انجام شده است. نرده‌های چوبی آن به سبک سنتی از چوب ساخته شده و نصب گردیده و کف صحن مطهر با سنگ گندمک فارس فرش شده است.

گنبد

اولین گنبد بقعه مطهر شاهچراغ (ع) در سال ۶۲۳ ه.ق در زمان اتابکان فارس به دستور "امیر مقرب الدین مسعود بن بدرالدین وزیر اتابک" ساخته شده است. - در سال ۷۴۵ ه.ق در دوران آل مظفر، ملکه تاشی خاتون (مادر شاه ابو اسحاق) گنبد را تعمیرات اساسی می‌نماید. این گنبد را هفتاد و دو ترک بعرض نود سانتیمتر بوده است که در "قرن هشتم" ه.ق یکی از "شاهکارهای هنری و معماری" به شمار می‌رفت. در سال ۱۲۳۹ ه.ق زلزله شدیدی در شیراز بوقوع می‌پیوندد که باعث فرو ریختن بناهای بسیار از جمله گنبد و حرم حضرت شاهچراغ (ع) می‌شود. به دستور حسینعلی میرزا قاجار حاکم فارس، حرم را تعمیر و گنبدی جدید بنا می‌کنند. شکم آن دو متر و نیم جلو آمدگی داشته و بر ساقه اش (سوره مبارکه طه) مکتوب بوده است. - در سال ۱۲۴۶ ه.ق در زمان فتحعلی شاه قاجار، گنبد تعمیر می‌گردد و بر ساقه داخلی آن (سوره مبارکه فتح) با آینه کاری نوشته می‌شود. گنبد حرم حضرت شاهچراغ (ع) که یکی از شکل‌ترین و زیبا ترین گنبد های موجود در دنیا می‌باشد به طرز زیبایی کاشی کاری شده، و شکوه و زیبایی خاصی به شهر شیراز داده است. سطح گنبد بیش از پانصد متر مربع وسعت دارد. ارتفاع آن ۱۴ متر و حداکثر قطرش ۱۴ متر می‌باشد. ساقه گنبد به ارتفاع ۲/۵ متر و مساحت ۸۰ متر مربع، ارتفاع مقرنس ۱/۲۰ متر می‌باشد.

گلدسته

به منظور زیبایی بیشتر این بارگاه شریف و پخش صوت ملکوتی قرآن و اذان و قرینه سازی دو طرف ایوان حرم مطهر، ساختمان گلدسته جنوبی طراحی و اجراء گردید. عملیات کاشی کاری این گلدسته با استفاده از رنگ های طبیعی به طرز زیبا توسط کارگاه معرق کاری آستان مقدس انجام شده است. (اگرچه این گلدسته با گلدسته شمالی همانند است اما با کمی دقت نظر متوجه می‌شویم "گلدسته شمالی به اسماء الله" مزین گردیده در حالی که بر "گلدسته جدید اسامی ائمه اطهار و القاب ایشان" با ظرافت خاص نقش بسته است که این مهم توسط تولیت آستان مبارک طراحی شده است. سر گلدسته حدوداً سه تن وزن دارد) اسکلت آن فلزی و با چوب و مس روکش شده است. این گلدسته از هشت ترک تشکیل که در هر ترک آن اسماء الله با قلم کاری و مینا کاری تزئین گردیده است. بالای ستون‌ها مقرنس و جان پناه اطراف گلدسته از نرده چوبی با طرح گره ۶ بند ساخته شده است. اکنون آستان مبارک دو گلدسته در شمال و جنوب ایوان دارد که ساختمان آن بتن آرمه می‌باشد. ارتفاع گلدسته تا زیر طاق مؤذن ۲۰/۴۰ متر، با اطاق مؤذن ۲۳/۲۰ متر، قطر پایین ۲/۲ متر، قطر بالا ۲/۳۵ متر، ارتفاع سر گلدسته ۳/۶۵ متر می‌باشد.

ایوان

در اطراف چهار طرف ستون های ایوان "اسماء الله" نوشته شده و زیر آن مقرنس چهار ترک و پایین ستون ها هشت پر می باشد. زیر پای ستون ها و نمای جلوی ایوان از سنگ مرمر یکپارچه با نقوش زیبا به دست سنگ تراشان هنرمند حرم مطهر حجاری و نصب شده است. ابعاد ایوان مطهر پس از توسعه بطول ۳۸/۳۰ متر و به عرض ۵/۵ متر می باشد. دارای ده ستون به ارتفاع ۱۰/۵ متر که دهنه بین ستون ها ۳/۱۵ متر و دهنه وسط ۶/۳۵ متر طول دارد. مقبره سید جلال الدین محمد حسینی متوفای ۱۳۳۱ ه.ق معروف به مجدالاشراف تولیت حرم در یکصد سال قبل، در اتاقی جنب کفشداری شماره ۲ قرار دارد.

درب طلای ایوان مطهر

ابعاد این درب با چهار چوب دو متر می باشد. از دو لنگه تشکیل شده که هر کدام به طول دو متر و هفتاد سانتیمتر و عرض نود سانتیمتر و ضخامت نه سانتیمتر می باشد و بالای آن با قوس ۵ و ۷ به ارتفاع ۷۰ سانتیمتر می باشد که با این مطالب تزئین شده است:

قال رسول الله انا مدینه العلم و علی بابها، مثل اهل بیتی کسفینه نوح من رکبها نجی، ادخلوها بسلام آمین، حب علی حسنه لا تضر معها معصیه؛ روی هر دو درب و چهار چوب آن اشعاری با خط زیامنبت نقش بسته است. درب قدیمی حرم مطهر که به درب "ظل السلطان" مشهور بوده است اکنون در موزه نگهداری می شود.

حرم مطهر

"اولین بنای حرم مطهر حضرت شاهچراغ (ع) رابه زمان عضدالدوله دیلمی فرزند حسن ملقب به رکن الدوله از سلاطین آل بویه نسبت می دهند (۳۳۸ تا ۳۱۷ ه.ق)." تعمیرات بنای قبلی واضافه نمودن ابنیه جدید در زمان اتابکان فارس (۲۶۳ تا ۵۹ ه.ق) به دستور "امیر مقرب الدین مسعود بدرالدین وزیر اتابک ابوبکر سعد زنگی صورت گرفته است". بعدها تعمیرات متعددی در بقعه مطهره انجام می گیرد، از جمله در سال ۹۱۲ ه.ق توسط شاه اسماعیل صفوی و در سال ۱۱۴۱ ه.ق به دستور نادر شاه افشار می باشد. اگر چه در اثر زلزله های شیراز بخصوص در سال های ۹۹۷ و ۱۲۳۹ ه.ق بخش های عمده ساختمان حرم مطهر ویران می گردد با همت مسئولین حرم مطهر و مردم در زمان حسینعلی میرزا حاکم فارس (۱۳۲۹ ه.ق) و فتحعلی شاه (۱۲۴۳ ه.ق) مرمت و بازسازی می شود. سقف و دیوارهای قسمت قدیمی حرم مطهر بطرز با شکوهی آینه کاری شده است. آینه کاری این رواق ها در سال ۱۳۰۵ ه.ق توسط استاد زین العابدین پایان یافته است. بعدا سالن دیگری به حرم مطهر اضافه می گردد که توسط استادانی چون حسن ظریف صنایع و رحیم بهرامیان آینه کاری می شود.

محرابی از مرمر در قسمت جنوبی حرم قرار دارد که در سال ۱۳۹۸ ه.ق ساخته و حجاری شده است که از آن به منظور اتصال نماز جماعت صحن به نماز داخل حرم استفاده می شود. این محراب دقیقا قرینه سازه محراب گونه ای است که در قسمت شمال حرم، محفظه ای برای قرآن از خاتم، می باشد که زینت آرای فضای ملکوتی این بخش حرم است.

درب نقره رواق جنوبی (درب عسکر خانی)

درب جنوبی حرم که از آن به رواق جنوبی پایین پا وارد می شوند، در سال ۱۳۳۰ ه.ق به دستور عسکر خان شیراز ساخته شده است. طول درب که رو به قبله می باشد دو متر و سی سانتیمتر، عرض یک متر و شصت سانتیمتر، ضخامت نه سانتیمتر است. درب و چهارچوب آن از نقره روپوش شده است. بالای درب چهارچوب با خط نستعلیق و روپوش نقره نوشته شده است: بسم الله الرحمن الرحیم- فی کتبا العیون بالاسناد عن علی به موسی الرضا (ع) عن ابائه عن النبی فعلن اللوح والقلم عن الله و لایه علی بن ابیطالب حصنی فممن دخل حصنی امن من عذابی. "روی درب نقره تعداد هفده بیت شعر از مرحوم قدسی با خط خودش با روپوش نقره نوشته شده است." ده بیت درحاشیه، سه بیت درمتن، چهاربیت در گوشه ها، روی هر لنگه درب به تساوی حکاکی شده است. مشهور است که مقبره عسکر خان در نزدیک این درب می باشد.

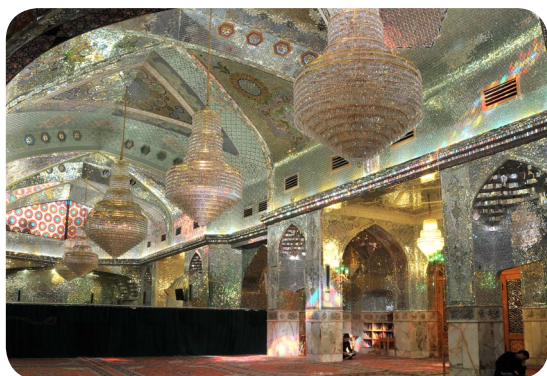

دارالعباده

دیوارهای داخلی سالن تا ارتفاع ۱۶۵ سانتیمتر با سنگ مرمر تزئین شده و اسماء باری تعالی با خط زیبا به رنگ طلایی به دست سنگ تراشان آستان مقدس بر آن حکاکی شده است. پنجره های چوبی گره با شیشه های رنگی زینت بخش این فضای ملکوتی است. آینه کاری و گچبری های داخل سالن به همان سبک سنتی انجام گرفته است. درب های بزرگ اتصال حرم قدیم به جدید از چوب ساج ساخته شده و در آن صدف، مس، چوب نارنج، و چوب فوفل، چوب عناب و توت بکار رفته است. داخل گره ها با شیشه رنگی و در حاشیه آن با آینه کاری زینت گردیده است.

این درب ها در چهار لنگه که ابعاد هر لنگه به طول ۲/۷۴ متر و عرض ۹۲ سانتیمتر و ضخامت ۸/۵ سانتیمتر می باشد و بالای آن از قوس ۵ و ۷ بصورت گره ریز ۸*۴ به ارتفاع ۱/۲۶ متر ساخته شده است. در بالای درب های ورودی به قسمت های برادران و خواهران سخنان امام خمینی (ره) بدین شرح است از چوب نارنج نقش شده است:

"اسلام و حکومت اسلامی پدیده الهی است که با بکار بستن آن سعادت فرزندان خود را در دنیا و آخرت به بالاترین وجه تأمین می کند و قدرت آن را دارد که قلم سرخ بر ستمگری ها و چپاولگری ها و فسادها و تجاوزها بکشد و انسان را به کمال مطلوب خود برساند. و در بالای درب ورودی خواهران: ما مقتدریم که بانوان و زنان پیر و جوان و خرد و کلان در صحنه های فرهنگی و نظامی حاضر و همدوش مردان یا بهتر از آنان در راه تعالی اسلام و مقاصد قرآن کریم فعالیت دارند". منبر بزرگی از سنگ مرمر یک پارچه تهیه و بطرز زیبایی حجاری شده است زینت بخش این سالن می باشد.

دارالذکر

رواقی که توسط دو راه پله از انتهای شمالی دارالعباده به پایین می رود و زیر زمین می باشد دارالذکر نامیده می شود. در دارالذکر ضریحی زیبا به شکل دوزنقه نصب گردیده است که رو به مقبره حضرت احمد بن موسی شاهچراغ (ع) می باشد. آینه کاری این رواق توسط هنرمندان شیرازی در دست اجراست.

درب نقره رواق شمالی (درب نصیرالملک)

این درب و چهارچوب آن روپوش نقره دارد. طول آن ۲/۳۰ متر و عرض ۱/۴۰ متر و به درب نصیرالملک مشهور می باشد. بالای سردرب روی چهارچوب: قال الله تعالی فی الاحادیث القدسیه الا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی و قال ولایه علی بن ابیطالب حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی صدق الله، صانع حاجی آقا جان زرگر. روی تمام قسمت چهارچوب و حاشیه هر درب بیست بیت اشعار فصیح الملک شوریده با خط نستعلیق کتابت میرزا علیرضا خوشنویس با روپوش نقره و بطور برجسته دیده می شود. کتیبه های منقوش روی هر درب: قال الله سبحانه و تعالی فی کتابه الکریم: و من دخله آمنّا. قال النبی (ص) لکل شیء اساس و اساس الدین حب اهل بیتی. قال النبی (ص) علی خیر البشر، من ابی فقد کفر. قال النبی (ص) انا مدینه العلم و علی بابها، بر روی هر دو درب منقوش است. حاشیه و گوشه های هر دو درب: اللهم صل علی مصطفی محمد، و المرتضی علی الفاطمه الزهراء و الحسن و الحسین، و علی علی السجاد، و علی محمد بن علی، علی جعفر الصادق، و موسی الکاظم، و علی بن موسی و علی محمد بن علی النقی، و علی بن محمد التقی، و الزکی الحسن، و الهادی المهدی، صاحب العصر و الزمان، و العدل المنتظر، اللهم صل علیه و علیهم اجمعین.

ضریح منور

"ضریح مطهر در سال ۱۳۴۲ شمسی توسط هنرمندان اصفهانی ساخته می شود". ضریح مطهر تماماً از نقره ساخته شده و بالای آن با برگ های طلایی که اسماء الله بر آن نقش بسته، تزئین گردیده است. طول ضریح مطهر ۳/۵۸ متر، عرض ۲/۲۶ متر و ارتفاع آن ۲/۹۲ متر می باشد. در داخل ضریح، روی مرقد مطهر، صندوقی بسیار زیبا از خاتم ساخته شده است. در قسمت بالای اطراف ضریح مطهر اشعار زیر از نقره ساخته و قلم کاری شده است. در عصر شکوهمند جمهوری اسلامی ایران و به دستور تولیت، ستون های بدنه داخلی و سقف ضریح مطهر با خاتم و چوب که در کارگاه آستان مقدس ساخته می شود تزئین گردیده است. آینه کاری دو طرف جنب ضریح مربوط به دوران ناصرالدین شاه می باشد. فضای بالای ضریح تا پنجره بالای سر، احتمال مسجد بودن را می دهد و احتیاط نمودن حکم شرعی مساجد، مطلوب به نظر می رسد. پنجره بالای سر نیز فضایی است که خواهران از آن به عنوان اهداء نذورات و توقف جهت زیارت استفاده می کنند.

نگاهی و گذری بر فعالیت های عمرانی، مذهبی، فرهنگی و خدماتی آستان مقدس

اقدامات بهینه ای که پس از انتصاب حضرت آیت... سید محمد مهدی دستغیب، تولیت محترم آستان مقدس صورت گرفته است بسیار گسترده و در خور توجه است. اجرای عملیات عمرانی، فرهنگی، خدماتی و رفاهی موجب شد این آستان مقدس که مقام معظم رهبری آن را سومین حرم اهل بیت (ع) نامیدند به عنوان محوریت و مرکزیت شهر شیراز ملجأ و مأمن میلیونها زائر از سراسر ایران و دیگر کشورهای مسلمان باشد. مدرنیزه نمودن تمام برنامه های آستان مقدس و در نظر گرفتن معماری شاخص ایران اسلامی در همه زمینه ها

گرفته و زمان بهره برداری را به تعویق انداخته است. اما آنچه در طول سه سال گذشته در آستان مقدس شاهد بودیم جز لطف خداوند، همکاری مردم، نیات واقفین و کمک های ارزنده نیکوکاران و نذورات زوار گرامی نبوده و ما همچنان منتظر الطاف زائران، خیرین و نیکوکاران در کمک به آستان مقدس در امر فعالیت های عمرانی، مذهبی، فرهنگی و خدماتی آستان مقدس برای رفاه زائرین می باشیم. در گزارش ذیل گوشه هایی از این فعالیت ها و اقدامات را به جهت آگاهی عموم مردم و مسئولین به اطلاع می رسانیم.

و استحکام بخشی، به عنوان رکنی از برنامه های تولیت و آستان مقدس در طول سالیان پس از انقلاب اسلامی به خصوص در چند سال گذشته مدنظر قرار گرفته است؛ از آنجا که نیت والای واقفین، خیرین و نظر خاص تولیت محترم آستان مقدس و دیگر مجموعه مدیریتی این آستان مقدس حفظ، حراست، قداست و توسعه حرم های مطهر می باشد، ولی متأسفانه به دلیل کمبود منابع درآمدی و به خصوص عدم تخصیص بودجه مناسب از سوی مسئولین کارها علی رغم عشق و علاقه تولیت و مدیران آستان مقدس با کندی صورت

فعالیت های عمرانی

طرح توسعه، تغییر کاربری ها، نوسازی و بهسازی و تکمیل نمای ساختمان، مرمت و بازسازی و تعمیر و نگهداری، پشتیبانی تأسیسات برقی، حرارتی و برودتی، آبرسانی، گازرسانی، مخابراتی، صوتی. نوسازی و بهسازی های سردرهای شمالی، شرقی، جنوبی، جنوب غربی، بست جنب مسجد جامع عتیق، سردر دارالشفاء - ساخت و تکمیل گنبد حضرت سید میر محمد (ع) - تکمیل نمای ایوان حرم مطهر حضرت سید میر محمد (ع) و ورودی آرامگاه شهید محراب حضرت آیت... سید عبدالحسین دستغیب - تکمیل رواق های طبقه فوقانی صحن مطهر و ایوانها - انجام تزئینات داخلی سالن های کوثر و نور - تعمیرات اساسی در نمای داخلی موزه - توسعه و بازسازی سرویسهای بهداشتی - حجاری روی سنگهای جلوی ایوان حریمهای مطهر و سقاخانه - نصب پرده های متحرک جلوی ایوانهای مطهر - طراحی و نصب نقاره خانه جدید - بهسازی دارالشفاء - تکمیل کاشی کاری ها، سقف گنبدی رواق دارالعباده - حفر چاه های مورد نیاز، جهت تأمین آب فضای سبز، حوض صحن و شستشو

احداث مرکز قرآن و عترت با مشارکت ورثه شادروان ارجمندی، خیر فارسی در دست اجراست

♦ فعالیتهای عمرانی در طرح توسعه

تغییر کاربری های بازار شرقی از جمله احداث تالار اجتماعات شهید محراب حضرت آیت... سید عبدالحسین دستغیب - احداث سالن شهید مطهری - احداث واحدهای فرهنگی - احداث واحد مشاوره - احداث مهمانسرا - احداث

بست شهید محراب آیت... سید عبدالحسین دستغیب
احداث امانت داری ها - احداث ساختمان های اداری
احداث اتاق کنترل دوربین های مدار بسته
خرید چند بالابر، چکش های برقی
ایجاد پست برق، خرید، نصب و راه اندازی دیزل ژنراتور، خرید و نصب لوسترهای جدید، خرید و نصب هواسازها، خرید و نصب اکزپست ها، فن ها
خرید و نصب فن کویل ها و اجرای کانال های هوا، طراحی و نصب سیستم اعلام حریق - طراحی، خرید، نصب و راه اندازی دوربین های مدار بسته و تجهیز اتاق کنترل - طراحی و نصب دزدگیر (آژیر) - احیاء چاه نیمه عمیق
خرید، نصب و راه اندازی مرکز تلفن دیجیتال، نصب تلفن گویا، خرید و نصب و راه اندازی سیستم های صوتی و تصویری
احداث دارالضیافه موقت

♦ پروژه های در دست اقدام آستان مقدس

احداث رواق و صحن جدید در میدان سابق احمدی با ۶۰ درصد پیشرفت
احداث دارالضیافه جدید ۷۰ درصد پیشرفت با زیربنای ۳۴۵۰ مترمربع، مساحت کل ۱۵۰۰ مترمربع، شروع عملیات ۱۳۹۰، اتمام عملیات ۱۳۹۳
احداث سالن پاسخگویی به شبهات دینی ۵۰ درصد پیشرفت فیزیکی
احداث واحد دارالقرآن و عترت با همکاری ورثه شادروان ارجمندی با ۹۸ درصد پیشرفت - شروع عملیات صحن شمال شرقی به مساحت ۴۰۰۰ مترمربع با تملک ۳۴ واحد مسکونی و تجاری از طریق نذورات مردمی، شروع عملیات اجرایی شهریورماه ۹۲، سال بهره برداری ۱۳۹۳
شروع عملیات صحن شمالی، مساحت ۹۰۰۰ مترمربع، خرید و تخریب ۱۳۴ واحد تجاری و مسکونی، شروع عملیات اجرایی ۱۳۹۲، سال اتمام پروژه ۱۳۹۳
احداث رواق کوثر با مساحت ۲۳۰۰ مترمربع، زیربنای ۵۰۰۰ مترمربع، تاریخ اتمام پروژه سال ۱۳۹۳
رواق زیرزمین دارالذکر حرم حضرت شاهچراغ (ع) با ۹۰ درصد پیشرفت فیزیکی

برای اتمام پروژه های فوق نیازمند همکاری مالی مردم از طریق پرداخت نذورات و کمک خیرین می باشیم

برخی از فعالیت های پشتیبانی

از سال ۹۰ تاکنون ۱۲۰۰۰۰ پرس غذا تهیه و توزیع شده است، تهیه آتش تبرکی برای مراسم زیارت عاشورا و دعای ندبه در هر هفته روزهای پنجشنبه و جمعه، خرید و تهیه غذای افطاری ماه مبارک رمضان و اطعام ایتم و بی سرپرستان نیز هرساله صورت گرفته و در حال انجام است.

- خرید و تهیه دستگاه ها و لوازم نظافت مانند سه دستگاه ماشین شست و شوی کف، جاروبرقی های دستی و صنعتی برای نظافت فرشهای حرم مطهر و صحن مطهر
- تهیه هزاران جلد کتب ادعیه و قرآن کریم
- تهیه حدود یکصد هزار عدد مهر جهت نمازگزاران در هر سال
- تأمین و تعمیر وسایط نقلیه اداری، تأمین سوخت مورد نیاز و تهیه بلیت برای سفرهای زیارتی و بازدید خدام از شهرستانها در راستای معرفی حضرت شاهچراغ (ع)
- تهیه هزاران عدد پلاستیک کش زائران
- کمک به در راه ماندگان - ایتم و نیازمندان و بن سبیل از محل کمک خیرین و واقفین

- مفروش نمودن صحن آستان مقدس پس از شست و شو و نظافت، برای اقامه نماز و همچنین استراحت موقت زائران و مسافران و تمامی صحن در مواقع اقامه نماز، تطهیر و شست و شوی فرشهای آستان مقدس و البسه بالغ بر ۱۲ هزار مترمربع.
- تهیه صندلی های مخصوص برای ادای فریضه نماز جهت زائران مسن و سالمند و تهیه ویلچر جهت استفاده موقت زائران سالخورده برای ورود به حرم مطهر.
- خرید ۱۲ میلیون لیوان در سال جهت سقاخانه، پذیرائی ها و مشارکت در مراسم غبارروبی.
- خرید فرش دستباف و ماشینی برای مفروش نمودن حرمین شریفین و سالنهای جدیدالتأسیس و صحن مطهر.
- تهیه پارچه لازم به منظور دوخت روپوش برای خدام افتخاری، - مکانیزه کردن آستان مقدس به سیستم های رایانه ای پرسنلی، مالی، انبار و اموال
- تهیه بسته بندی های تبرکی حرم مطهر و غذای تبرکی حرم مطهر در ایام مختلف که

فعالیت های مذهبی و مناسبت ها

است، کودکانی که از طریق مدارس ابتدایی معرفی می شوند، در هماهنگی با والدین و مربیان پشتیبان مدرسه، مهارت های مورد نیاز خود را در اتاق مهارت کودکان شاهچراغ فرا می گیرند.

- خدمات رسانی فرهنگی به دانش آموزان در قالب خانه معارف کودک و نوجوان، طرح زیارت و پیوند با ولایت، واحد اتاق مهارت، برگزاری نمایشگاه
- اجرای برنامه های جشن عبادت و جشن تکلیف دانش آموزان مدارس نواحی چهارگانه شیراز و دیگر شهرستانهای استان فارس

برنامه های فعالیت های کانون «تلاش و اندیشه» همچنین تهیه کتب، بروشور و کتابچه های معرفی اولیاء و پیشوایان دینی برای کودکان و نوجوانان اهدا به دانش آموزان و بازدیدکنندگان غرفه های نمایشگاه کودکان و نوجوانان

♦ واحد تبلیغات اسلامی

تاکنون ۷۰ کتابچه، ۲۰ بروشور و دهها بنر به مناسبت ها و مراسم های مختلف تهیه و به چاپ رسانده است. واحد پاسخگویی به مسائل شرعی و شبهات دینی، در سه نوبت کاری صبح و عصر و شب پاسخگوی زائران، مجاوران و شهروندان بوده و به صورت حضوری و تلفنی مشغول انجام وظیفه میباشد.

این واحد، مسائل شرعی و تبلیغات دینی را در مباحث نماز و روزه، خمس، زکات، عقود اسلامی، معاملات، احکام شرعی، استخاره و مشورت با قرآن، آشنا نمودن زائران با آداب تشریف به مشاهد ائمه (ع)، امامزادگان واجب التکریم و اماکن مقدس مشاوره دینی و خانوادگی، خداشناسی، نبوت عامه و خاصه امام در قرآن و سنت، ظهور ادیان ملل و فرق و مذاهب و سؤالات اعتقادی پاسخگو میباشد. واحد پاسخگویی در سه حوزه پاسخگویی حضوری، پاسخگویی تلفنی و حلقه معرفت انجام وظیفه می کنند.

♦ واحد محصولات فرهنگی

تهیه ده ها بروشور، ۷ فیلم مستند در قالب لوح فشرده، تهیه فیلم و سی دی از برگزاری همایش ها، مناسبت ها، فعالیت های آستان مقدس و انتشار کتابچه هایی مرتبط با معرفی حضرت شاهچراغ (ع) در مناسبت های مختلف

♦ واحد فعالیتهای مذهبی

از برنامه های این واحد طی دو سال اخیر، برگزاری سخنرانی های مذهبی با حضور ده ها سخنران و استاد حوزه دانشگاه بوده است که به طور مستمر در حرم و صحن آستان مقدس اجرا و بیش از ۲۰ میلیون مخاطب داشته است.

♦ واحد مشاوره

تشکیل جلسات مشاوره خانواده، مشاوره تحصیلی و برنامه ریزی، مشاوره ازدواج، مشاوره بالینی مشاور کودک و نوجوان، مشاور شغلی و حقوقی، اختلالات یادگیری همچنین طی مدت فعالیت این واحد، کارگاههای آموزشی با حضور اساتید مجرب حوزه و روانشناسان برای گروههای سنی از جمله خدامان آستان مقدس برگزار و اردوهای آموزشی، فرهنگی و گردشگری مذهبی

♦ واحد دار القرآن

- برگزاری جلسات محفل انس با قرآن مجید با حضور ده ها قاری برجسته بین المللی، کشوری و استانی

- برگزاری کلاسهای قرآنی در حوزه قرائت، حفظ، تجوید، تفسیر و مفاهیم برای مقاطع مختلف تحصیلی - هماهنگی با نواحی آموزش و پرورش برای مشارکت با برنامه های قرآنی حرم مطهر با موضوع ذکر و ختم قرآن و صلوات

- گسترش برنامه های قرآنی حرم با تعامل رو به رشد مراکز مختلف قرآنی در استان فارس
- برگزاری نمایشگاه های قرآنی در مناسبتهای مختلف

- برگزاری مسابقات قرآنی
- برگزاری برنامه های ذکر و ختم قرآن و صلوات

همچنین در ایام ماه مبارک رمضان با برنامه ریزی مدون، مراسم محفل انس با قرآن از شبکه های مختلف استان فارس، سراسری، شبکه ۴ و شبکه شما پخش گردید.

♦ واحد مدیریت فعالیت های کودک و نوجوان

اتاق مهارت کودکان شاهچراغ یک مرکز یادگیری مهارت برای کودکان دوره ابتدایی و نیز همفکری با والدین و مربیان کودک در راستای مهارت آموزی به کودکان است. این اتاق به تجهیزاتی نظیر رایانه، ویدئو پروژکتور، تخته وایت بورد و چاپگر مجهز شده

فعالیت های موقوفات و نزورات

مربوط به طاکاری گنبد مقدس حضرت شاهچراغ (ع) به خواهد رسید.

از مهم ترین فعالیت های عمرانی انجام شده و در حال انجام می توان به احداث کتابخانه بزرگ حضرت شاهچراغ (ع) که یکی از بزرگ ترین کتابخانه های موجود در سطح کشور می باشد ایجاد موزه و توسعه آن، احداث رواق کوثر، تالار اجتماعات شهید دستغیب، احداث سالن اجتماعات کوثر، احداث سالن شهید مطهری، احداث رواق دارالذکر، ساخت ضریح رواق زیرزمین، احداث دارالشفاء، توسعه و تکمیل صحن مطهر، تغییر کاربری های بازار شرقی، ساخت رواق دارالعباده، ساخت نقاره خانه جدید، نوسازی سیستم های صوتی، آبرسانی، مخابراتی، روشنایی، تأسیساتی، حرارتی و برودتی، ایجاد راه های ورودی متعدد به حرم، احداث صحن شمالی، احداث رواق و صحن جدید و صدها فعالیت دیگر اشاره کرد.

از آنجا که درآمدهای آستان مقدس فقط از طریق درآمد موقوفات نزورات مردمی، کمک های خیرین و نیکوکاران و زائران، تأمین می شود، لذا از تمام دوستداران اهل بیت (ع) تقاضا داریم به منظور کمک و مساعدت و ادای نزورات، صدقات جاریه وقف و مشارکت در طرح های فرهنگی و پروژه های عمرانی و تأمین بخشی از هزینه های جاری چه در داخل یا خارج از کشور، وجوه خود را به حساب های **سیبا بانک ملی به شماره ۰۱۰۵۵۹۱۶۷۱۰۰۰** بارگاه حضرت شاهچراغ (ع) و **۰۱۰۵۶۶۰۳۹۱۰۰۳** بارگاه حضرت سید میر محمد (ع) یا **۱۱۱۱۱۱۱۱** **بانک مهر اقتصاد** و **جام بانک ملت به شماره ۴۷۳۷۴۷۳۷/۴۸** واریز یا به دفتر نزورات مستقر در آستان مقدس تحویل نمایند.

رسیدگی به تمامی امور موقوفات و نزورات از جمله حفظ اراضی و حراست آستان مقدس و هزینه کردن درآمد حاصل از آنها در راستای نیات واقفین است.

هرچند درآمدهای وصولی بسیار اندک و تنها درصدی از هزینه های جاری را تأمین می نماید ولی اصل وقف آثاری ماندگار برای واقفین و فرزندان آنها خواهد بود.

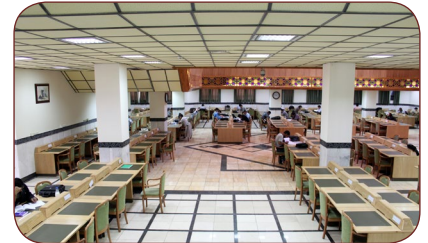
وقف، عملی صالح و از جمله باقیات و صالحات است ولی در حوزه اقتصادی نیز باعث جلوگیری از انباشته شدن ثروت گردیده و با پشتوانه موقوفات چرخ بسیاری از مراکز اقتصادی به حرکت درمی آید و موجب ایجاد شغل و ارتقاء جمع کثیری از استفاده کنندگان از امور وقفی می گردد.

از جمله مهم ترین وظیفه معاونت موقوفات و نزورات احیای اراضی موقوفه و تحصیل درآمدهای متناسب به منظور تحقق هرچه کامل تر نیات واقفین است دیگر وظایف این معاونت چنین است: ثبت و ارائه مشخصات املاک آستان مقدس، سعی در ایجاد توسعه فرهنگ موقوفات، طراحی و اجرای راهکارهای مناسب برای ارائه خدمات بهتر به زائران، تلاش در جهت تبلیغ ثواب نزورات و امور خیریه و جذب کمک ها و مشارکت های مردمی، نظارت بر چگونگی اخذ و نگهداری نزورات نقدی، سعی و تلاش در جهت تأمین نظر خیرین و نذرکنندگان در خصوص مصارف خیرات و نزورات و تفکیک آنها طبق نظر خیرین و واقفین، تلاش در جهت تأمین نیازهای زائران از محل درآمد نزورات مردمی، ارائه برنامه منظم سالیانه خیرات در مناسبت های مختلف، تشویق مردم و ایجاد انگیزه لازم به منظور مشارکت در طرح ها و برنامه های آستان مقدس، معرفی و تشریح کامل و جامع برنامه ها و طرح های مشارکتی آستان مقدس برای عموم مردم و مشارکت کنندگان، اجرای برنامه های مناسب معرفی خیرین و واقفین از طریق برگزاری همایش ها و رسانه های گروهی.

از آنجا که آستان مقدس احمدی و محمدی (ع) نیازهای فراوانی دارد لذا با عنایت به تناسب فرهنگ وقف و نزورات، مهم ترین نیازها در فعالیت های فرهنگی، درمانی و بهداشتی، رفاهی زائران، امور عمرانی و خدماتی است.

در امور عمرانی، درآمدهای حاصل برای تأمین هزینه های جاری، مربوط به حفظ و نگهداری اماکن متبرکه، تأمین هزینه های متعلق به مرمت و توسعه حرم های شریف، تأمین هزینه های مربوط به تکمیل بناهای فرهنگی، هزینه های

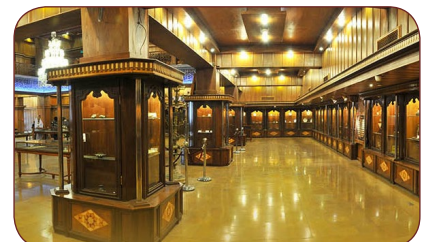
فعالیت های پژوهش و فناوری

- فهرست نویسی بیش از ده هزار جلد کتاب
- تولید و انتشار گاهنامه کتاب و اطلاع رسانی، مجله آموزشی، کتابچه پژوهش، راهنمای موزه، و...- تورق نسخ خطی (غبارگیری از کتب خطی)
- دیدار نمایندگان کتابخانه آستان مقدس در مراسم دیدار کتابداران کشور با رهبر فرزانه انقلاب
- برگزاری مسابقه پیامکی شب قدر و راه اندازی سامانه پیام رسانی بلوتوث در فضای کلی مجموعه
- برگزاری همایش جشنهای مردمی رضوی، مسابقه دانش آموزی، نمایشگاه تایپوگرافی
- برپایی نمایشگاه های خط و معرفی تولیدات فرهنگی حرم مطهر

- بزرگداشت فعالان در دهه کرامت
- راه اندازی کارگاه مرمت اشیای موزه حرم
- تشکیل کارگاه های آموزشی
- تدوین و تصویب سند چشم انداز پنج ساله موزه حرم مطهر
- برگزاری مراسم دریافت پلاک طلا یادمان رونمایی از گنبد حضرت جوادالائمه (ع)
- اجرای طرح پژوهش سنجی مؤلفه های رضایت مندی زائران حرم مطهر
- برپایی نمایشگاه عکسهای قدیمی و نسخ خطی
- - نصب دستگاه تله لیفت (بالابر) در کتابخانه
- تولید و انتشار اولین کتاب به خط بریل برای نابینایان
- دریافت شماره بین المللی ISBN برای نشریه حرم

- برگزاری دوره آموزشی حافظه جهانی یونسکو با همکاری مرکز اسناد و کتابخانه ملی
- رونمایی از ضرب سکه حضرت شاهچراغ (ع)
- رونمایی از نشانه آستان مقدس

رونمایی از ضریح رواق زیرزمین حرم مطهر حضرت شاهچراغ (ع)

در میدان سابق احمدی، تالار اجتماعات شهید مطهری، مرکز دارالقرآن، ساختمان دارالضیافه، مرکز پاسخگویی به شبهات دینی، احداث رواق کوثر، ساختمان موزه، ساختمان جدید دارالشفاء و... اشاره کرد. بدیهی است خیرین و نیکوکاران، زائران گرامی و همه دوستداران ائمه اطهار و خاندان عصمت و طهارت می توانند جهت تسریع در ساخت و اتمام تعدادی از این پروژه ها که در دست اقدام است، یاری رسان آستان مقدس باشند و نزورات خود را در قالب کمک های نقدی به دفتر نزورات تحویل دهند.

رواق زیرزمین گنجایش ۱۰۰۰ نفر زائر را دارد و ضریح این رواق که به دست هنرمندان چیره دست اصفهانی ساخته شده، در ضلع شرقی آن نصب گردیده است. توسعه رواق زیرزمین و ساخت ضریح این رواق از محل نزورات مردمی انجام گرفته و تمامی کارهای گچ بری، آیین کاری، مقرنس کاری، قاب بندی و کاسه بندی سقف توسط استادان زبردست شیرازی انجام شده است. در ۲ سال گذشته به جهت طرح توسعه آستان مقدس اقدامات گسترده ای انجام گرفته که از جمله می توان به ساخت رواق و صحن جدید

فعالیت های حوزه اماکن متبرکه

آنان اقدام نموده و پس از آن نسبت به برگزاری کلاسهای آموزشی آنان اقدام شده است و در این راستا قریب به یک هزار و پانصد ساعت کلاس آموزشی را برگزار کرده است که طی برگزاری این دوره های آموزشی، موفق به گزینش و به کارگیری ۳۰۰۰ نفر خادم افتخاری اعم از خواهر و برادر شده که برای تمامی این سه هزار نفر خادم افتخاری کارت شناسایی معتبر تهیه و چاپ گردیده و به آنان تحویل شده است.

♦ مرکز دارالشفاء

یکی دیگر از زیرمجموعه های معاونت اماکن متبرکه آستان مقدس احمدی و محمدی (ع)، مرکز بهداشتی و درمانی دارالشفاء است. این مرکز همه روزه حتی در ایام تعطیلات رسمی نیز فعالیت دارد و از ساعت ۸ صبح لغایت ۸ شب و در مراسم خاص به صورت شبانه روزی فعالیت می کند. ارائه خدمات پزشکی، درمانی، مشاوره های، خانواده، تزیقات، دارویی و... از جمله کارهایی است که این مرکز درمانی در راستای خدمت رسانی به زائرین و مجاورین انجام می دهد. مرکز دارالشفای آستان مقدس علاوه بر ویزیت بیماران مراجعه کننده و مسافران و زائران، به درمان و مداوای کارکنان و خادمان آستان مقدس و خانواده های آنان نیز اشتغال دارد.

یکی دیگر از معاونت های آستان مقدس، معاونت اماکن متبرکه است که امور مختلف مانند حراست، کفشداری ها، امانتداری ها، نگهداری ها، حرم بانان، امور مربوط به فرش، چادر و اقامه نماز، دارالشفاء، ایام، خادم افتخاری و برگزاری مراسم مرتبط در مناسبت های خاص مانند ایام عزاداری ماه های محرم و صفر و ماه مبارک رمضان و... را بر عهده دارد.

این معاونت با سه زیر مجموعه مدیریت اماکن، امور خادم و خادمان افتخاری در جهت ارائه خدمت به زائران حرم های شریف فعالیت می نماید. معاونت اماکن متبرکه دارای چندین زیرمجموعه است که از جمله می توان به دفتر حراست و انتظامات، دفتر دبیرخانه خادم افتخاری، اتاق کنترل و مرکز مانیتورینگ آستان مقدس، دفتر راهنمای زائر، دفتر گمشدگان، امانتداری ها، کفشداری ها، دفتر امداد پزشکی، بخش تحویل صندلی چرخدار، مرکز بهداشتی و درمانی دارالشفاء، دارالضیافه حرم مطهر، دفتر تحویل امانات با ارزش و... اشاره کرد.

دبیرخانه خادم افتخاری نیز که از زیرمجموعه های معاونت اماکن متبرکه آستان مقدس به حساب می آید از مراکز فعال و پُرکار این معاونت است که از ابتدای تأسیس و فعالیت، نسبت به ثبت نام از خادمان افتخاری و برنامه ریزی در جهت مصاحبه با

قابل توجه زائران عزیز

زائران عزیز جهت کمک به توسعه فعالیت های فرهنگی و عمرانی حرم مطهر و در صورت تمایل به پرداخت نذورات نقدی در سراسر ایران می توانند وجوه خود را به شماره حساب سیبا بانک ملی به شماره ۰۱۰۵۵۹۱۶۷۱۰۰۰ مربوط به بارگاه مقدس حضرت شاهچراغ (ع) و شماره حساب سیبا بانک ملی به شماره ۰۱۰۵۶۶۰۳۹۱۰۰۳ مربوط به بارگاه مقدس حضرت سید میرمحمدبن موسی (ع) واریز یا به دفاتر دریافت نذورات مستقر در آستان مقدس که از ساعت ۸ صبح الی ۱۰ شب آماده دریافت نذورات شما زوار محترم می باشد، مراجعه نمایند. همچنین شماره کارت سپهر بانک صادرات به شماره های ۶۰۳۷۶۹۱۷۵۶۷۴۲۷۴۸ و ۶۰۳۷۶۹۱۷۵۶۸۶۳۸۲ و جام بانک ملت به شماره ۴۷۳۷۴۷۳۷/۴۸ آماده دریافت وجوه کارت به کارت زائران، خیرین، نیکوکاران و شهروندان عزیز می باشد.

بخشی از سخنان حضرت آیت الله سید محمد مهدی دستغیب تولیت محترم آستان مقدس در رابطه با شخصیت حضرت شاهچراغ (ع)

(سوره شوری / آیه ۲۳)

اجر رسالت را دوستی اهل بیت (ع) قرار داده و به حسب آیه شریفه «قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرِ فَهْوَ لَكُمْ» (سوره سبا / آیه ۴۷) این اجر به نفع خود اهل ایمان است. همچنین اگر کسی بخواهد

به خدا راه پیدا کند به برکت دوستی با این خانواده برایش میسر است. چنان که آیه شریفه: «قُلْ مَا اسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا» (سوره فرقان / آیه ۵۷)

این مطلب را بیان می فرماید که هر کس بخواهد به خدا راه پیدا کند به برکت دوستی آل محمد (ص) میسر می گردد.

زوار محترم باید متوجه باشند که اولاً خدای متعال این قبیل اماکن را محل نزول رحمت خود قرار داده و به برکت اولیاء خود حوائج خلق را برآورده می نماید. اینجا بارگاه نورانی و مقدس سید میراحمد بن موسی (ع) است که محل نزول رحمت الهی و برآمدن حاجات می باشد البته اساس، اطمینان شخص به حضرت باری تعالی است.

ما این گونه محل ها را جایگاه عنایت و نظر خدای تعالی می دانیم و از مردم شریف ایران انتظار داریم که از برکات این قبیل اماکن غافل نباشند، بخصوص جوانان که آرزوها و امیدها نسبت به آینده در دلشان جای گرفته که ان شاء الله به برکت اهل بیت پیامبر (ع) که یکی از شاخص ترین آنها، حضرت سید میراحمد بن موسی (ع) است در جهت آرزوهایشان بهره مند شوند چون خداوند منان این خانواده را محل آمال و آرزوها قرار داده: «قُلْ لَا اسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ»

ویژه برنامه های سالروز بزرگداشت حضرت شاهچراغ (ع)

۶ ذیقعد (۲۱ شهریور ۱۳۹۲) صحن و حرم مطهر

ساعت ۱۷: کلنگ زنی صحن شمال شرقی - افتتاح مرکز دارالقرآن و عترت - افتتاح مرکز دیجیتال آستان مقدس با همکاری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، رونمایی از اشیای اهدایی یکی از خیرین به موزه آستان مقدس و برنامه های دیگر در نظر گرفته شده.

ساعت ۱۹: اجرا گروه نقارخانه حرم مطهر به مناسبت روز بزرگداشت حضرت شاهچراغ (ع)

ساعت ۱۹ / ۲۶: نزدیک شدن به اذان مغرب به وقت شرعی با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید، اذان مغرب و برگزاری نماز جماعت به امامت حضرت آیت ... سید محمد مهدی دستغیب تولیت محترم آستان مقدس

ساعت ۲۰: حرکت نمادین کاروان حضرت سید میر احمد بن موسی (ع) از یکی از خیابان های اطراف و شروع ویژه برنامه بزرگداشت حضرت شاهچراغ (ع) در صحن حرم مطهر

ساعت ۲۰ / ۳۰: قرائت کلام ... مجید، سخنرانی میهمان مدعو در صحن مطهر با حضور میهمانان ویژه، اجرای برنامه تواشیح و مداحی

ساعت ۲۲: قرائت دعای گرانقدر کمیل توسط استاد مدعو حاج مهدی منصوری

ساعت ۲۳: حسن ختام برنامه های ویژه این روز

ساعت ۶ بامداد: قرائت دعای عهد توسط مداح اهلبیت (ع) حاج جعفر علیزاده

ساعت ۷ بامداد: قرائت زیارت عاشورا توسط مداح اهلبیت (ع) حاج رضا رودکی

ساعت ۹ بامداد: اجرایی برنامه رادیویی "ندای محبت" پخش مستقیم از صحن مطهر

ساعت ۱۲ بعد از ظهر: اجرای برنامه نسیم وصل توسط مرکز دارالقرآن با تلاوت و تفسیر کلام ... مجید

ساعت ۴۰ / ۱۲: تلاوت زنده کلام ... مجید توسط استاد رحم دار و استقبال از نماز ظهر و عصر و برگزاری نماز جماعت به امامت حضرت آیت ... سید محمد مهدی دستغیب تولیت محترم آستان مقدس احمدی محمدی (ع)

ساعت ۳۰ / ۱۳: اجرای برنامه تواشیح و مدیحه سرایی توسط گروه تواشیح مصباح الهدا و قرائت زیارت خاصه حضرت شاهچراغ (ع)

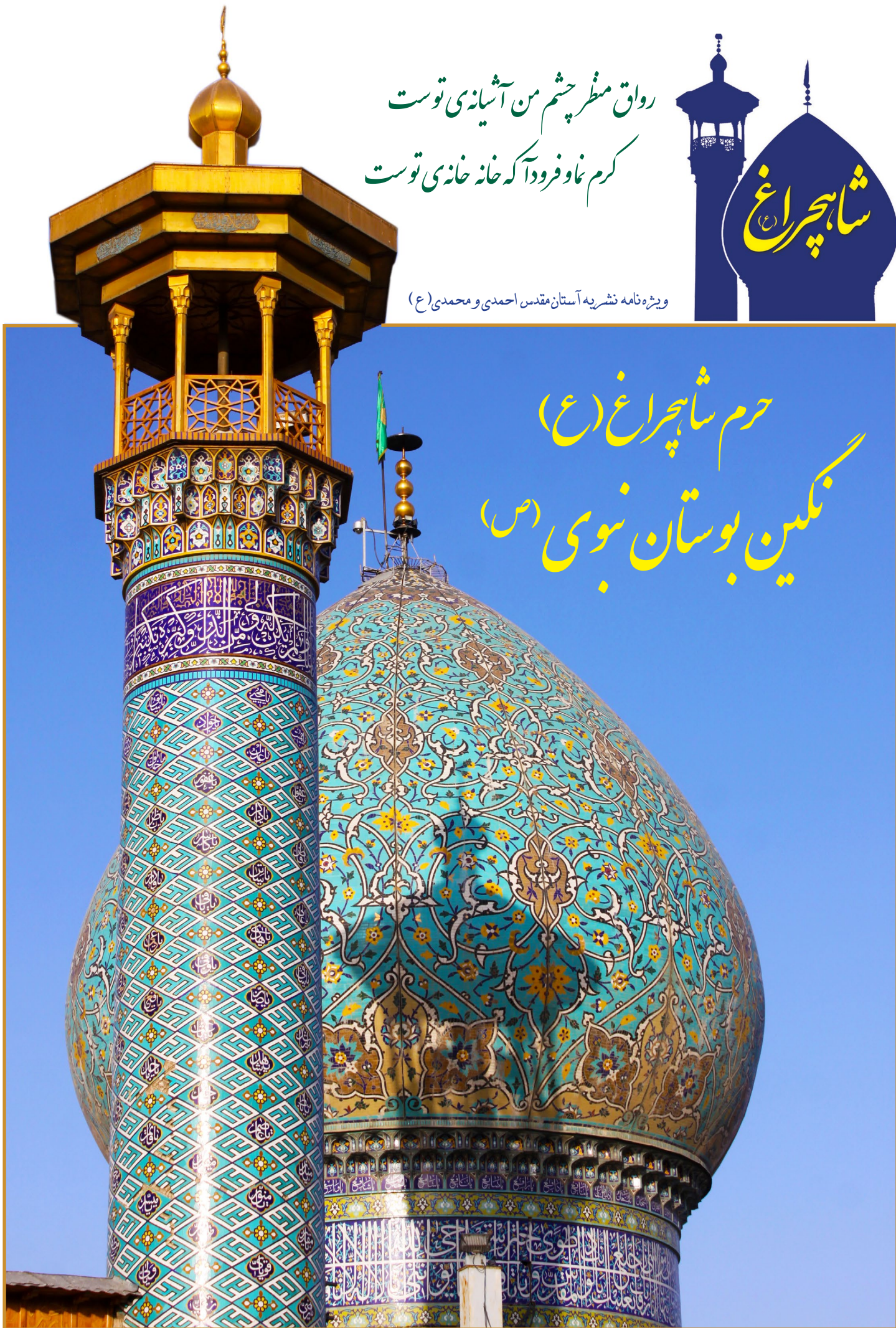
ساعت ۱۶: سخنرانی استاد مدعو حجت الاسلام والمسلمین دکتر سامی با موضوع فضایل و مناقب حضرت شاهچراغ (ع)

رواق منظر چشم من آشیانی توست
کرم نافرود آ که خانه خانه ی توست

ویرشہ نامہ نشریہ آستان مقدس احمدی و محمدی (ع)

حرم شاهچراغ (ع)
کنکین بوستان نبوی (ص)

سه امامزاده صحیح النسب و عالی مقام و بسیاری از امامزاده های دیگر در شیراز جایگاه قداست این شهر و انتساب آن به ولایت اهل بیت (ع) را بسیار بالا می برد اینجا بعد از مشهد و قم در واقع سومین حرم اهل بیت (ع) در سرتاسر ایران است. هم از لحاظ خدمت رسانی به زوار این حرم، هم از لحاظ معرفی کردن و نشان دادن دل های مشتاقان در سرتاسر کشور و بیرون از کشور متوجه این بارگاه عظمی کردن کارهایی است که بایستی انجام بگیرد.

شیراز یکی از مهمترین شهرهای مذهبی ایران اسلامی است. شهری که مقام معظم رهبری آن را سومین حرم اهل بیت (ع) و سومین شهر مذهبی ایران اسلامی نامیدند. بی شک حضور امامزادگان بزرگ و واجب التکریم در شیراز و مرقد مطهر آنان در این شهر بر عظمت و معنویت آن افزوده و سفر سالیانه چندین میلیون نفر از هم وطنان از اقصی نقاط کشور و کشورهای همجوار به جهت زیارت بارگاه این بزرگواران به خصوص حضرت سید میراحمدبن موسی (ع) نشانی بزرگ از معنویت شیراز میباشد. حضرت سید امیر احمد (ع) ملقب به شاهچراغ و سیدالسادات الاعاظم، فرزند بزرگوار امام موسی کاظم (ع) است. پسران امام هفتم بنا به مشهور نوزده نفر می باشند. حضرت سید میراحمدبن موسی (ع) و سید میر محمد بن موسی (ع) از یک مادر که (ام احمد) خوانده می شد متولد گردیدند.

● شخصیت حضرت سید میراحمدبن موسی (ع)

هنگامی که خبر شهادت حضرت امام موسی کاظم (ع) در مدینه منتشر شد، مردم بر در خانه ام احمد جمع شدند. آن گاه همراه با سید میراحمدبن موسی (ع) به مسجد آمدند و به سبب شخصیت والای ایشان گمان کردند که پس از شهادت امام موسی کاظم (ع) وی جانشین و امام است. به همین سبب، با وی بیعت کردند و او نیز از آنها بیعت گرفت، پس بر بالای منبر رفت و خطبه ای در کمال فصاحت و بلاغت بیان کرد و فرمود: «ای مردم، هم چنان که اکنون تمامی شما با من بیعت کرده اید، بدانید که من خود، در بیعت برادر علی بن موسی (ع) هستم. او پس از پدرم، امام و خلیفه بحق و ولی خداست. از طرف خدا و رسولش بر من و شما واجب است که از او اطاعت کنیم.» پس از آن، حضرت سید میراحمدبن موسی (ع) در فضایل برادرش علی بن موسی الرضا (ع) سخن گفت و تمامی حاضران تسلیم گفته او شدند و از مسجد بیرون آمدند، در حالی که پیشاپیش آنها سید میراحمدبن موسی (ع) بود. آن گاه خدمت امام رضا (ع) رسیدند و به امامت آن بزرگوار اعتراف و سپس همگی با حضرت امام رضا (ع) بیعت کردند.

● عزیمت از مدینه به طوس

حضور با برکت امام هشتم (ع) در خراسان باعث می شود که شیعیان و محبان اهل بیت رسالت با اشتیاق زیارت چهره تابناک امامت و ولایت از نقاط مختلف بسوی ایران حرکت کنند.

حضرت سید میر احمد بن موسی (ع) نیز در همین سنوات (۱۹۸ تا ۲۰۳ ه.ق) به همراه دو تن از برادرانش به نامهای محمد (ع) و حسین (ع) و گروه زیادی از برادرزادگان، خویشان و شیعیان، بالغ بر دو یا سه هزار نفر از طریق بصره عازم خراسان شدند. خبر حرکت سید میراحمدبن موسی (ع) توسط کارگزاران حکومتی به مامون رسید. مامون که ورود برادران امام را به مرکز حکومت، تهدیدی جدی برای موقعیت حساس خود می دید و از هم داستان شدن برادران و شیعیان امام با وی هراسناک بود، به همه حکمرانان خود، دستور داد که: در هر کجا قافله بنی هاشم را یافتند، مانع از حرکت آنها شوند و آنها را به مدینه بازگردانند یا مقتول کنند.

حضرت سید میراحمدبن موسی (ع) در چند فرسنگی شیراز با قتلغ خان (حاکم وقت فارس) روبرو شد. در آن جا خبر شهادت برادرش حضرت علی بن موسی الرضا (ع) انتشار یافت، و به ایشان خبر دادند که اگر قصد دیدن برادر خود را دارید، بدانید که وی فوت شده است.

آیت الله سید محمد مهدی دستغیب: تولیت محترم آستان مقدس احمدی و محمدی (ع)

ما این گونه محل ها را جایگاه عنایت و نظر خدای تعالی می دانیم و از مردم شریف ایران انتظار داریم که از برکات این قبیل اماکن غافل نباشند، بخصوص جوانان که آرزوها و امیدها نسبت به آینده در دلشان جای گرفته که ان شاء الله به برکت اهل بیت پیامبر (ع) که یکی از شاخص ترین آنها، حضرت سید میراحمدبن موسی (ع) است در جهت آرزوهایشان بهره مند شوند چون خداوند منان این خانواده را محل آمال و آرزوها قرار داده.

● پیدایش قبر حضرت شاهچراغ (ع) در زمان اتابکان

معتبرترین منابعی که به شرح حال و زندگانی سید میراحمدبن موسی (ع) پرداخته اند، آشکار شدن مدفن ایشان را در عهد امیر مقرب الدین مسعود بن بدر بین سال های (۶۲۳-۶۵۸) می دانند.

پس از شهادت کسی از مکان مقبره ایشان آگاه نبود تا اینکه با گذر ایام در سده ششم هجری و در دوران اتابکان فارس «امیر مقرب الدین مسعود بن بدر» که از خاصگان و مقربان «اتابک بن ابوبکر سعدبن زنگی بن مودود» بود محل دفن پیکر مطهر ایشان را در عمارتی در شیراز یافت و گنبدی بر آن بنا کرد که امروز جایگاه شاه نشینی است که شاهچراغ (ع) شیراز نام دارد و زیارتگاه دوستداران اهل بیت (ع) و شیعیان است.

● جدال و پیکار

سپاه قتلخ خان در برابر یاران سید میراحمدبن موسی (ع) صف های خود را آراستند، و جنگ نابرابری آغاز شد. در نتیجه رشادت و فداکاری یاران سید میراحمدبن موسی (ع)، دشمن شکست خورد و عقب نشینی کرد. این جدال به مدت چند روز ادامه یافت. در آخر، قتلخ خان که دریافت قادر به پیکار با ایشان نیست و با وجود عشق و فداکاری که در سپاه سید میراحمدبن موسی (ع) موج می زند، توان مقابله مردانه با آنها را ندارد، با عده ای از فرماندهان سپاه خود، طرح نیرنگی را ریخت تا بلکه با این روش بر آن ها فایق آیند.

بر اساس نیرنگ و توطئه طراحی شده، جمعی از سپاهیان جنگ آزموده خود را با شیوه جنگ و گریز به صفوف یاران سید میراحمدبن موسی (ع) گسیل داشت و به آن ها دستور داد در اولین درگیری وانمود به عقب نشینی و شکست کنند و به سوی دروازه های شهر بازگردند. این اتفاق افتاد و یاران و برادران حضرت با این خدعه وارد شهر شدند، دشمن مکار، دروازه های شهر را بست. سپاهیان که از پیش در گذرگاه های شهر کمین کرده بودند، یاران سید میراحمدبن موسی (ع) را هر کدام به وضعی و در موضعی به شهادت رساندند.

● القاب حضرت سید میراحمدبن موسی (ع)

در کنار القاب شریف حضرت مثل «السیدالکریم» به معنی آقای بخشنده و بزرگوار، «سیدالسادات الاعظم» به معنی آقای بزرگواران صاحب عظمت، لقب «شاهچراغ» معروفترین است و این همانند: «شاه مردان» لقب امیرالمؤمنین (ع) و «شاه شهیدان» لقب امام حسین (ع) و «شاه خراسان» لقب امام رضا (ع) است و اشاره به آن دارد که در بین امامزادگان و نوادگان حضرات معصومین که خطه فارس به برکت آنها خاک «هزار مزار» شده است، حضرت احمدبن موسی (ع) «نورانی ترین چراغ» و خورشید این آسمان و ماه این آنجم است.

● مناسبت نامیدن حضرت احمدبن موسی (ع) به شاهچراغ (ع)

کلمه مقدس شاهچراغ (ع) لقب با برکت سیدالسادات امیراحمد فرزند هفتمین ستاره آسمان امامت و برادر گرامی حضرت امام رضا (ع) هشتمین پیشوای شیعیان جهان است. «شاه» به معنی بزرگ و بزرگوار و پاک نژاد و شریف از هر طبقه است و چراغ روشنایی و نور است. بنابراین شاهچراغ به معنی نورالانوار (نورانی ترین چراغ) است.

با راه اندازی ده باب اتاق در مکان بازار جنوبی آستان مقدس که تبدیل به واحدهای فرهنگی و مذهبی گردیده است خدمات مشاوره ای مرکز مشاوره و روان شناسی آستان مقدس به این دفاتر منتقل و کار مشاوره را به متقاضیان ارائه می دهد. این دفاتر در طبقه دوم مکان مذکور قرار دارد و فعالیت های مربوط به مرکز فوق را در قالب برنامه های مشاوره در زمینه مشکلات خانواده - مشاوره قبل از ازدواج - تحصیل - کودک و نوجوان - کنترل خشم - اضطراب - وسواس - سنجش هوش ، شخصیت و... انجام می دهد.

گنبد حرم مطهر حضرت شاهچراغ (ع)

اولین گنبد بقعه مطهر حضرت شاهچراغ (ع) در سال ۶۲۳ هـ ق در زمان اتابکان فارس به دستور امیر مقرب الدین مسعود بن بدرالدین وزیر اتابک ساخته شده است. در سال ۷۴۵ هـ ق در دوران آل مظفر، ملکه تاشی خاتون (مادر شاه ابواسحاق) گنبد را تعمیرات اساسی می نماید. بر ساقه اش سوره ی مبارکه ی «طه» مکتوب بوده است. در سال

۱۲۴۶ هـ ق در زمان فتحعلی شاه قاجار، گنبد تعمیر می گردد و بر ساقه داخلی آن سوره مبارکه ی «فتح» با آینه کاری نوشته می شود.

در سال ۱۲۶۹ هـ ق زلزله ی شدیدی در شیراز رخ میدهد و بر اثر آن گنبد شکاف برمی دارد که آن را تعمیر می نمایند. در سال ۱۳۷۹ هـ ق به دستور حضرت آیت ا... دستغیب تولیت محترم آستان مقدس (ع) گنبد قدیمی برچیده می شود و گنبدی با اسکلت فلزی از آهن تهیه و بر روی پایه های گنبد سابق کار گذاشته میشود.

ساختمان کنونی

گنبد حرم حضرت شاهچراغ (ع) یکی از شکیل ترین و زیباترین گنبدهای موجود در دنیا می باشد. اکنون این گنبد به طرز زیبایی کاشی کاری شده و شکوه و زیبایی خاصی به شهر شیراز داده است. طرح کاشی کاری گنبد معرق و در آن رنگهای مشکی، کرم، سبز، قهوه ای، زرد، سفید، فیروزه‌ای، لاجوردی و طلائی استفاده شده است و نوع کاشی آن جسمی می باشد.

تاریخچه ساخت ایوان حرم حضرت سیدمیر احمد بن موسی (ع)

بنای اولین ایوان را به دوران علاءالدوله قاجار نسبت می دهند. ایوان جدید پس از توسعه صحن مطهر احداث گردید. دارای ده ستون به ارتفاع ۵/۱۰ متر که دهنه ی بین ستونها ۱۵/۳ متر و دهنه ی وسط ۳۵/۶ متر طول دارد. دوازده حجره در دو طرف به صورت دو طبقه ساخته شده و یک دهنه ی بزرگ در وسط دارد که بدنه های آن با گچبری تزئین گردیده است. در دو طرف درب طلایی حرم مطهر دو راهرو وجود دارد که به حرم و ایوان منتهی می شوند. سقف ایوان توسط هنرمندان کارگاه نجاری آستان مقدس به طرز با شکوهی با کارگره تند، آلت و لغاظ از چوب ساج ساخته شده و اسماء باری تعالی و ائمه اطهار با چوب نارنج و افرا بر آن تزئین گردیده است.

ضریح مطهر حضرت احمد ابن موسی (ع)

در سال ۱۲۴۳ هـ ق در زمان فتحعلی شاه قاجار ضریحی ساخته شد که طول آن ۲۵/۳ متر و عرض ۷۵/۱ متر بوده است و با نقره روپوش شده و اطرافش اشعاری به زبان عربی و فارسی و سلام و صلوات بر ائمه اطهار علیهم السلام منقوش بوده است.

ساختمان کنونی

ضریح مطهر جدید تماماً از نقره ساخته شده و بالای آن با برگ های طلایی که اسماء الله بر روی آن نقش بسته، گردیده است. طول ضریح مطهر ۵۸/۳ متر، عرض ۲۶/۲ متر و ارتفاع آن

۹۲/۲ متر می باشد. در داخل ضریح، روی مرقد مطهر صندوقی بسیار زیبا از خاتم ساخته شده است. ستون های بدنه داخلی و سقف ضریح مطهر با خاتم و چوب تزئین شده است. این ضریح مطهر در سال ۱۳۸۲ هـ ش با هزینه آستان قدس رضوی در مشهد ساخته شده و خاتم کاری این ضریح در کارگاه آستان مقدس سید میر احمد ابن موسی (ع) ساخته شده است.

بارگاه حضرت سید میر محمد بن موسی کاظم (ع)

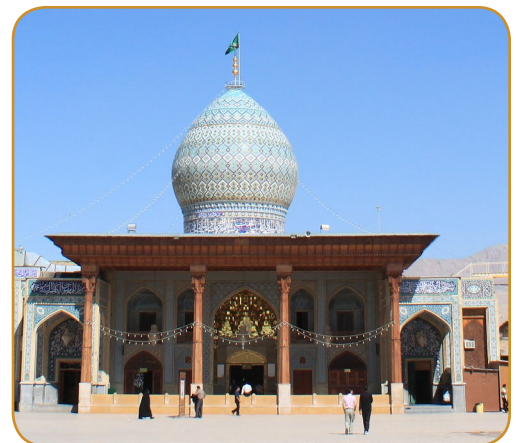
بقعه مطهره:

حدود سنه ۷۲۵ هـ ق میرزا عنایت الله دستغیب رضوان الله علیه نوری را در خانه خویش مشاهده میکند و بعد از جستجو به لوح قبری برمی خورد و مشخص می شود که جسد مطهر حضرت سیدمیر محمد (ع) در این خانه مدفون است. میرزا عنایت الله دستغیب بانی این بارگاه می شود و چندین خانه از اطراف آن را خریده و آن را توسعه میدهد و بعد هم مقداری املاک بر آن وقف می نماید. مقبره این حضرت زیارت گاهی پر برکت و عالی مرتبه دارد که محل وثوق و اعتماد مردم جهت نیایش به درگاه پروردگار می باشد.

این امامزاده بزرگوار با حضرت سید میر احمد بن موسی (ع) از یک مادرند. آن حضرت معروف به قائم اللیل و صائم النهار و اهل فضل و تقوی بود.

آن حضرت نیز در جنگ نابرابر اهل بیت (ع) با قتلغ حاکم فارس حضور داشت و پس از جنگ در شیراز مخفی شدند و رحلت ایشان به مرگ طبیعی یا شهادت پس از خفا مشخص نیست اما ایشان در شیراز به کتابت قرآن کریم مشغول بود و از همین راه بندگان زیادی را آزاد فرمودند.

حضرت سیدمیر محمد بن موسی (ع) به دلیل کثرت عبادت به محمد عابد مشهور گردیدند.

یکی از موزه‌های مهم در کشور، موزه حرم مطهر حضرت شاهچراغ (ع) است. چندین سال پس از راه‌اندازی موزه‌های مشهد و قم، موزه حرم مطهر حضرت شاهچراغ (ع) در شیراز که از بارزترین موزه‌های اماکن مذهبی است، آغاز به کار کرد. بنای نخستین آن به سال ۱۳۴۴ هـ. ش بازمی‌گردد. در آن سال با توجه به آثار و اشیاء موجود، موزه‌ای هر چند کوچک در زاویه‌ای از حرم مطهر ایجاد شد.

مروری کوتاه بر

موزه حرم مطهر حضرت شاهچراغ (ع)

❖ گنجینه‌های موجود در آستان

آثار موجود در موزه و خزانه از لحاظ علمی و تحقیقی به چند دسته تقسیم می‌شود: ظروف سفالی، مهرهای سنگی، تنگ‌های شیشه‌ای، جعبه‌های چوبی، زیورآلات فلزی، مسکوکات و نسخه‌های خطی سرفصل‌های این تقسیم‌بندی است و در هر مجموعه آثار بی‌نظیر، کم‌نظیر و بسیار گرانبها و ارزشمندی به عنوان آثار شاخص چشم‌نواز هستند. دست نوشته‌های شهید آیت الله سید عبدالحسین دستغیب از جمله این آثار است که به چند نمونه از آثار این موزه اشاره می‌نماییم.

❖ در دو لنگه قدیم حرم مطهر حضرت شاهچراغ (ع)

این در، در سال ۱۲۸۹ هجری قمری توسط یمن‌الدوله (ملقب به ظل‌السلطان) فرزند ناصرالدین‌شاه قاجار به آستان مبارک اهدا شده است. در، دارای سه متر ارتفاع و دو متر عرض می‌باشد و از چوب گردو با روکش نقره ساخته شده و به طرز بسیار باشکوه و چشم‌نواز، نقش‌هایی بر روی آن حکاکی شده است. در حاشیه هر یک از دو در نیز دوازده بیت از مرحوم احمد وصال متخلص به وقار شیرازی با خط نستعلیق به رنگ آبی میناکاری شده است. از دیگر نکات قابل توجه این در، عکس کوچک ظل‌السلطان است که در بالای حاشیه در قرار دارد.

❖ صندوق قدیمی مرقد مطهر حضرت سید میر محمد (ع)

این صندوق که بر روی مرقد مطهر قرار می‌گرفته، دارای قدمت زیادی می‌باشد. جنس آن از چوب است و در ابعادی حدود هشتاد سانتی‌متر در دو متر ساخته شده است. زیبایی و شکوه این اثر هنری هر بیننده‌ای را مسحور می‌کند. اسماء مبارک دوازده امام (ع) و نام اولیاء عظام در چهار سوی این صندوق به خط

ثلث به طرز بسیار بدیع نوشته و منبت‌کاری شده است. سطوح چهارگانه آن با مشبک‌های چوبی شش‌ضلعی آراسته شده و در سطح هر شش‌ضلعی، نامی منقوش گردیده است.

اهمیت حفظ آثار و ارائه مناسب موارث فرهنگی و همچنین وقف آثار بسیاری به این موزه باعث شد در اوایل زمان تولیت حضرت آیت‌الله سید محمد مهدی دستغیب طرحی جدید برای موزه، ارائه شد و سالی جدید برای عرضه و نمایش آثار اختصاص یابد.

در این طرح که در سال ۱۳۶۳ به انجام رسید، با تبدیل چند اتاق در ضلع شمالی صحن به صورت سالی بزرگ، برخی از اشیاء موزه‌ای به نمایش گذاشته شد؛ اما رفته‌رفته با توجه به وقف و اهداء بسیاری از آثار گرانبها به این موزه و همچنین افزایش بازدیدکنندگان، به همت تولیت آستان مقدس در ابتدای دهه ۷۰ در ضلع جنوبی صحن، طرح بنای جدید موزه گذاشته شد و ساختمان آن رسماً مورد بهره‌برداری قرار گرفت.

در این دوره، ضمن بازنگری، مرمت و مطالعه دقیق در آثار موجود توسط متخصصین، مستندنگاری، ایجاد خزانه اطلاعاتی اشیاء، طبقه‌بندی و نیز تهیه شناسنامه‌های عمومی و تخصصی برای اشیاء صورت پذیرفت. مساحت موزه در زمان بازگشایی ۷۰۰ متر مربع و در یک طبقه بوده است؛ اما بعد از گذشت بیش از یک دهه، در سال ۱۳۸۸ ش این موزه دوباره دچار تغییراتی شد و فاز اول طرح توسعه و بازسازی آن در دستور کار قرار گرفت و حوزه معاونت پژوهش و فناوری اطلاعات آستان مقدس احمدی و محمدی (ع) عهده‌دار اجرای طرح گردید. در این طرح، با الحاق فضای کتابخانه قدیمی حرم مطهر (که در طبقه دوم موزه قرار داشت) به مجموعه قبلی، مساحتی بالغ بر ۳۰۰ مترمربع به فضای موزه افزوده شد. در این بازسازی، علاوه بر افزایش آثار به نمایش درآمده، طراحی، دکور و ویتترین‌های موزه به‌طور کلی تغییر کرد. همچنین موزه به سیستم‌های حفاظتی نیز مجهز گردید و آثار به صورت چیدمان دوره‌ای در آنها قرار گرفت. در حال حاضر، در موزه و خزانه این مجموعه فرهنگی، بالغ بر چهار هزار شیء با ارزش تاریخی و فرهنگی نگهداری می‌شود که در وسعت موجود نزدیک به ششصد اثر در دو طبقه در معرض دید و پژوهش علاقه‌مندان، محققان و دانشجویان قرار دارد.

❖ برنامه‌های آینده موزه

با توجه به اینکه فاز دوم طرح توسعه موزه در برنامه کاری قرار دارد، فضایی برابر موقعیت موجود به موزه الحاق می‌گردد و امکان نمایش و عرضه دیگر آثار موجود در خزانه و اشیائی که شهروندان محترم به موزه حرم مطهر تقدیم می‌کنند، ایجاد خواهد شد. راه‌اندازی بخش ویژه مسکوکات، فرش، سنگ و تمبر در فاز دوم، پیش‌بینی شده است. همچنین تأسیس آزمایشگاه مرمت آثار، بخش ویژه اسناد و مدارک خطی، از جمله واحدهای فعال در پروژه الحاقی خواهد بود که در دستور کار آستان مقدس (ع) قرار دارد.

دستگاه تله لیفت، راه حل کارآمد مدرن برای حمل و نقل سریع کتاب‌ها، اسناد و مجلات و سایر منابع کتابخانه‌ای از مخزن کتابخانه به میز امانت و سایر بخش‌ها است. در کشور ما تعداد انگشت‌شماری کتابخانه به سیستم تله‌لیفت مجهزند که می‌توان به کتابخانه آستان قدس رضوی و کتابخانه ملی اشاره کرد.

گذری بر تاریخچه کتابخانه آستان مقدس

❖ تالار نشریات

تالار نشریات کتابخانه با هدف تأمین و فراهم‌آوری نشریات و برآوردن نیازهای آموزشی اعضای کتابخانه، فراهم‌آوردن امکانات پژوهشی و همچنین آگاهی‌رسانی درباره مسائل و جریانات روز از طریق اشتراک نشریات، فعالیت می‌کند. اشتراک سالانه شمار قابل توجهی عناوین نشریات، ارائه نشریات به خط بریل برای نابینایان، وجود آرشیوی غنی از نشریات و مجلات دوره قاجاریه و پهلوی نیز از بستر فراهم شده برای ارائه خدمات در این بخش است.

❖ بخش کودکان

امانت کتاب: در حال حاضر این بخش دارای بیش از ۳۵۰۰ جلد کتاب ویژه کودکان با موضوعات مختلفی همچون علمی، آموزشی، مذهبی، قصه و رمان است.

بانک لوح فشرده و نرم افزار: در این بخش، بانک لوح فشرده و نرم‌افزار ایجاد گردیده است تا از این طریق هم بتوان در جهت علایق کودکان گام برداشت و هم لوح‌های فشرده و نرم‌افزارهای سالم به لحاظ اخلاقی و آموزشی را در اختیار آنها گذاشت. در این بانک لوح‌های پویانمایی جذاب قدیمی و جدید و همچنین نرم‌افزارهای آموزشی موجود می‌باشد.

اتاق قصه‌گویی و نمایش فیلم: در این بخش، در ساعات و ایامی که توسط کارشناسان برنامه‌ریزی شده، قصه‌گویی و نمایش فیلم اجرا می‌گردد.

بانک پازل و بازی: در این بخش، جدیدترین پازل‌ها و بازی‌های آموزشی کودکان گردآوری شده است. این بخش، جذابیت بسیاری برای کودکان دارد.

❖ بخش اینترنت

این بخش، با ظرفیت ۷۰ رایانه، اینترنت ADSL با پهنای باند ۱۶mbps را به کاربران ارائه می‌دهد.

- خدمات اینترنتی و رایانه‌ای؛
- ارائه خدمات چاپ اطلاعات اینترنتی و تحقیق و پژوهش‌های مربوط به آن؛
- ارائه خدمات رایت CD و DVD؛
- ارائه خدمات اسکن به‌صورت فایل‌های مورد نیاز.

❖ نمایشگاه دائمی تازه های کتاب

از تیر ماه سال ۱۳۹۱ با مساعدت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، آستان مقدس در شمار دریافت کنندگان سهمیه کتاب نمایشگاه دائمی تازه های کتاب کشور قرار گرفت. نمایشگاه حرم مطهر در رواق فرهنگی صحن مطهر صبح و عصر در معرض دید زائران و مجاوران قرار دارد.

این کتابخانه که زیر نظر حوزه معاونت پژوهش و فناوری اداره می‌گردد صبح و عصر در خدمت اعضا و کاربران می‌باشد.

نخستین بنای کتابخانه آستان مقدس احمدی و محمدی (ع)، هم‌زمان با ساخت بقعه و بارگاه حرم مطهر توسط ملکه تاشی خاتون (مادر شاه ابواسحاق اینجو) شکل گرفت.

با پیروزی انقلاب اسلامی و انتصاب حضرت آیت‌الله حاج سیدمحمد مهدی دستغیب به‌عنوان تولیت آستان مقدس احمدی و محمدی (ع) و عنایت ویژه ایشان به کتاب و امور فرهنگی، کتابخانه حرم مطهر در سال ۱۳۶۵ به طبقه دوم رواق‌های ضلع جنوبی صحن حرم مطهر در فضایی وسیع‌تر و با امکانات بیشتر منتقل شد.

با همت و پیشنهاد تولیت محترم آستان مقدس احمدی و محمدی (ع)، طرح احداث ساختمان جدید کتابخانه با معماری و فضای مناسب به همراه امکانات پیشرفته در سال ۸۱ شکل گرفت و ساختمان جدید کتابخانه در روز یکشنبه سوم آبان‌ماه سال ۱۳۸۸ هم‌زمان با روز بزرگداشت حضرت احمدین موسی (ع) در ضلع جنوب غربی حرم مطهر (بیرون از صحن اصلی) با ۴۰۶۳۸ نسخه کتاب (۳۴۷۰۲ جلد کتاب چاپی، ۲۹۴۰ جلد کتاب خطی و ۳۰۰۰ نسخه کتاب چاپ سنگی به زبان عربی و فارسی) افتتاح شد و به بهره‌برداری رسید. زیر مجموعه کتابخانه به شرح زیر است:

❖ میز امانت و سالن مطالعه

از جمله خدمات میز امانت می‌توان به اموری شامل امانت، بازگشت، تمدید کتب، ثبت‌نام و ورود اطلاعات اعضا، صدور کارت عضویت، تمدید کارت عضویت و تحویل کارت عضویت اشاره کرد. سالن مطالعه برادران و خواهران نیز که با مدرن‌ترین تجهیزات و مطابق با استانداردهای روز دنیا طراحی شده است در طبقات اول و دوم واقع گردیده و امکان ارائه خدمات به ۲۳۰ نفر از برادران و ۱۸۰ نفر از خواهران را به‌صورت هم‌زمان دارا می‌باشد.

❖ مخزن

مخزن کتابخانه، دارای بیش از ۶۰۰۰۰ جلد کتاب چاپی با موضوعات علمی، ادبی، دانشگاهی، مذهبی، عمومی و... می‌باشد. کتاب‌های این بخش با استفاده از سیستم بالابر کتاب (تله لیفت) به بخش‌های سالن مطالعه و امانت برادران و خواهران منتقل می‌شود. به طور کلی این بخش، گنجایش بیش از ۱۲۰۰۰۰ جلد کتاب را داراست.

❖ تالار پژوهش

بخش پژوهش کتابخانه که با عنوان تالار پژوهش فعالیت می‌کند با بیش از یک هزار عنوان کتاب مرجع در تالاری با ظرفیت سی نفر به پژوهشگران کمک می‌کند تا از مجموعه کتابخانه و منابع و امکانات موجود در سریع‌ترین زمان و به بهترین روش بهره‌مند شوند.

❖ نسخ خطی و کتاب‌های چاپ سنگی

بخش نسخ خطی کتابخانه، گنجینه نفیس و بسیار ارزشمندی را در خود جای داده است. این بخش از کتابخانه دربرگیرنده ۲۹۴۰ جلد نسخه خطی و ۳۰۰۰ نسخه چاپ سنگی به زبان‌های عربی و فارسی است. از جمله اصلی‌ترین فعالیت‌های این بخش، علاوه بر تهیه نسخ خطی که به روش خریداری، اهدا و وقف صورت می‌گیرد، پاسخ‌گویی به نیازهای متقاضیان و مراجعان این بخش است.

بدین وسیله از زوار محترم نیکوکاران خیرین و اقشار مختلف مردم که قصد دارند با وقف زمین، خانه و یا هر نوع مستحبات و املاک خود به حرم مطهر در ساخت دارالقرآن، مرکز مشاوره، مرکز فرهنگی مذهبی، مدرسه و موسسه فرهنگی در شهر مقدس شیراز یا استان فارس نام نیکی از خود بجای بگذارند دعوت می نمایم همه روزه از ساعت ۸ صبح الی ۲۱ به دفتر موقوفات و نذورات مستقر در صحن حرم مطهر مراجعه و اطلاعات لازم را کسب نمایند.

نگاهی و گذری بر فعالیت های عمرانی، مذهبی، فرهنگی و خدماتی آستان مقدس

اقدامات بهینه ای که پس از انتصاب حضرت آیت... سید محمدمهدی دستغیب، تولیت محترم آستان مقدس صورت گرفته است بسیار گسترده و در خور توجه است. اجرای عملیات عمرانی، فرهنگی، خدماتی و رفاهی موجب شد این آستان مقدس که مقام معظم رهبری آن را سومین حرم اهل بیت(ع) نامیدند به عنوان محوریت و مرکزیت شهر شیراز ملجأ و مأمن میلیونها زائر از سراسر ایران و دیگر کشورهای مسلمان باشد. مدرنیزه نمودن تمام برنامه های آستان مقدس و در نظر گرفتن معماری شاخص ایران اسلامی در همه زمینه ها

و استحکام بخشی، به عنوان رکنی از برنامه های تولیت و آستان مقدس در طول سالیان پس از انقلاب اسلامی به خصوص در چند سال گذشته مدنظر قرار گرفته است؛ از آنجا که نیت والای واقفین، خیرین و نظر خاص تولیت محترم آستان مقدس و دیگر مجموعه مدیریتی این آستان مقدس حفظ، حراست، قداست و توسعه حرم های مطهر می باشد، ولی متأسفانه به دلیل کمبود منابع درآمدی و به خصوص عدم تخصیص بودجه مناسب از سوی مسئولین کارها علی رغم عشق و علاقه تولیت و مدیران آستان مقدس با کندی صورت

گرفته و زمان بهره برداری را به تعویق انداخته است. اما آنچه در طول سه سال گذشته در آستان مقدس شاهد بودیم جز لطف خداوند، همکاری مردم، نیت واقفین و کمک های ارزنده نیکوکاران و نذورات زوار گرامی نبوده و ما همچنان منتظر الطاف زائران، خیرین و نیکوکاران در کمک به آستان مقدس در امر فعالیت های عمرانی، مذهبی، فرهنگی و خدماتی آستان مقدس برای رفاه زائرین می باشیم. در گزارش ذیل گوشه هایی از این فعالیت ها و اقدامات را به جهت آگاهی عموم مردم و مسئولین به اطلاع می رسانی.

فعالیت های عمرانی

طرح توسعه، تغییر کاربری ها، نوسازی و بهسازی و تکمیل نمای ساختمان، مرمت و بازسازی و تعمیر و نگهداری، پشتیبانی تأسیسات برقی، حرارتی و برودتی، آبرسانی، گازرسانی، مخابراتی، صوتی. نوسازی و بهسازی های سردرهای شمالی، شرقی، جنوبی، جنوب غربی، بست جنب مسجد جامع عتیق، سردر دارالشفاء - ساخت و تکمیل گنبد حضرت سید میر محمد(ع) - تکمیل نمای ایوان حرم مطهر حضرت سید میر محمد(ع) و ورودی آرامگاه شهید محراب حضرت آیت ا. سید عبدالحسین دستغیب - تکمیل رواق های طبقه فوقانی صحن مطهر و ایوانها - انجام تزئینات داخلی سالن های کوثر و نور - تعمیرات اساسی در نمای داخلی موزه - توسعه و بازسازی سرویسهای بهداشتی - حجاری روی سنگهای جلوی ایوان حریمهای مطهر و سقاخانه - نصب پرده های متحرک جلوی ایوانهای مطهر - طراحی و نصب نقاره خانه جدید - بهسازی دارالشفاء - تکمیل کاشی کاری ها، سقف گنبدی رواق دارالعباده - حفر چاه های مورد نیاز، جهت تأمین آب فضای سبز، حوض صحن و شستشو

احداث مهمانسرا - احداث بست شهید محراب آیت ا. سید عبدالحسین دستغیب احداث امانت داری ها - احداث ساختمان های اداری احداث اتاق کنترل دوربین های مدار بسته خرید چند بالابر، چکش های برقی ایجاد پست برق، خرید، نصب و راه اندازی دیزل ژنراتور، خرید و نصب لوسترهای جدید، خرید و نصب هواسازها، خرید و نصب اکراپست ها، فن ها خرید و نصب فن کویل ها و اجرای کانال های هوا، طراحی و نصب سیستم اعلام حریق - طراحی، خرید، نصب و راه اندازی دوربین های مدار بسته و تجهیز اتاق کنترل - طراحی و نصب دزدگیر (آژیر)

احداث مرکز قرآن و عترت با مشارکت ورثه شادروان ارجمندی، خیر فارسی در دست اجراست

♦ فعالیت های عمرانی در طرح توسعه

تغییر کاربری های بازار شرقی از جمله احداث تالار اجتماعات شهید محراب حضرت آیت ا. سید عبدالحسین دستغیب - احداث سالن شهید مطهری - احداث واحدهای فرهنگی - احداث واحد مشاوره -

- احیاء چاه نیمه عمیق

خرید، نصب و راه اندازی مرکز تلفن دیجیتال، نصب تلفن گویا،

خرید و نصب و راه اندازی سیستم های صوتی و تصویری

احداث دارالضیافه موقت

♦ پروژه های در دست اقدام آستان مقدس

احداث رواق و صحن جدید در میدان سابق احمدی با ۷۰ درصد پیشرفت

احداث دارالضیافه جدید ۷۰ درصد پیشرفت با زیربنای ۳۴۵۰ مترمربع، مساحت کل ۱۵۰۰ مترمربع، شروع عملیات ۱۳۹۰

احداث سالن پاسخگویی به شبهات دینی شروع عملیات ۱۳۹۰ که در صورت تأمین اعتبار و کمک زائران و خیرین عملیات اجرایی آن ادامه خواهد یافت. این سالن در ضلع جنوبی صحن مطهر قرار دارد.

احداث واحد دارالقرآن و عترت با ۹۸ درصد پیشرفت مراحل پایانی را می گذارند، مساحت این مرکز ۲۰۰۰ مترمربع می باشد که در این مرحله ورثه شادروان ارجمندی مشارکت دارند

عملیات صحن شمال شرقی به مساحت ۴۰۰۰ مترمربع در فاز یک که با تملک ۱۱۴ واحد مسکونی و تجاری شروع عملیات اجرایی در سال ۹۲ خواهد بود،

پس از تأمین اعتبار از طریق نذورات مردمی

عملیات صحن شمالی، مساحت ۹۰۰۰ مترمربع، خرید و تخریب واحدهای تجاری و مسکونی، شروع عملیات اجرایی ۱۳۹۲

احداث رواق کوثر با مساحت ۲۳۰۰ مترمربع، زیربنای ۵۰۰۰ مترمربع در دو طبقه، پیشرفت پروژه ۱۵ درصد با

مشارکت زائران

هنگام تشریف به حرم‌های مطهر از آوردن وسایل نقلیه شخصی خودداری و از وسیله نقلیه عمومی و تاکسی، مینی‌بوس و اتوبوس استفاده نمایند. به دلیل ممنوعیت، از همراه داشتن بسته‌های حجیم همچون ساک و چمدان، کیسه خواب، پتو و دوربین عکاسی و فیلم‌برداری خودداری و آن را به امانتداری‌ها تحویل دهند. از آوردن هرگونه سلاح سرد و گرم، شوکر، افشانه به داخل آستان مقدس خودداری و اشیای باارزش خود را به دفتر امانات با ارزش تحویل نمایند. رعایت حجاب اسلامی بخصوص همراه داشتن چادر برای خواهان الزامی است.

فعالیت های پشتیبانی

غذا طبخ و بین زائران حضرت توزیع شده است، تهیه آش تبرکی برای مراسم زیارت عاشورا و دعای ندبه در هر هفته روزهای پنجشنبه و جمعه، خرید و تهیه غذای افطاری ماه مبارک رمضان و اطعام ایتام و بی سرپرستان نیز هرساله صورت گرفته و در حال انجام است.

– خرید و تهیه دستگاه ها و لوازم نظافت مانند سه دستگاه ماشین شست و شوی کف، جاروبرقی های دستی و صنعتی برای نظافت فرشهای حرم مطهر و صحن مطهر

– تهیه هزاران جلد کتب ادعیه و قرآن کریم – تهیه حدود یکصد هزار عدد مهر جهت نمازگزاران در هر سال – تأمین و تعمیر وسایط نقلیه اداری، تأمین سوخت مورد نیاز و تهیه بلیت برای سفرهای زیارتی و بازدید خدام از شهرستانها در راستای معرفی حضرت شاهچراغ (ع) – تهیه ده ها تن پلاستیک کفش زائران – کمک به در راه ماندگان – ایتام و نیازمندان و بن سبیل از محل کمک خیرین و واقفین

گفتنی است همه ساله صدها فعالیت از محل کمک زائران توسط این معاونت صورت می پذیرد.

– مفروش نمودن صحن آستان مقدس پس از شست و شو و نظافت، برای اقامه نماز و همچنین استراحت موقت زائران و مسافران و تمامی صحن در مواقع اقامه نماز، تطهیر و شست و شوی فرشهای آستان مقدس بالغ بر ۱۲ هزار مترمربع.

– تهیه صندلی های مخصوص برای ادای فریضه نماز جهت زائران سالمند و تهیه ویلچر جهت استفاده موقت زائران سالخورده برای ورود به حرم مطهر.

– خرید ۱۲ میلیون لیوان در سال جهت سقاخانه، پذیرائی ها و مشارکت در مراسم غبارروبی.

– خرید فرش دستباف و ماشینی برای مفروش نمودن حرمین شریفین و رواق های جدیدالتأسیس و صحن مطهر.

– تهیه پارچه لازم به منظور دوخت روپوش برای خدام افتخاری، – مکانیزه کردن آستان مقدس به سیستم های رایانه ای پرسنلی، مالی، انبار و اموال

– تهیه بسته بندی های تبرکی حرم مطهر و غذای تبرکی حرم مطهر در ایام مختلف که از زمان راه اندازی دارالضیافه موقت که گنجایش یکصد نفر در روز را دارد تاکنون ۱۲۰۰۰۰ وعده

فعالیت های مذهبی و مناسبت ها

۲۶ واحد فرهنگی زیرمجموعه ۲ معاونت نشر و توسعه فرهنگی اسلامی و معاونت پژوهش و فناوری و دفتر تبلیغات اسلامی آستان مقدس در حال فعالیت و ارائه خدمات فرهنگی مذهبی به زائرین گرامی می باشد.

♦ واحد محصولات فرهنگی

تهیه ده ها بروشور، فیلم های مستند در قالب لوح فشرده، تهیه فیلم و سی دی از برگزاری همایش ها، مناسبت ها، فعالیت هائی آستان مقدس و انتشار کتابچه هایی مرتبط با معرفی حضرت شاهچراغ (ع) در مناسبت های مختلف

♦ واحد فعالیتهای مذهبی

برگزاری سخنرانی های مذهبی با حضور ده ها سخنران و استاد حوزه دانشگاه که به طور مستمر در حرم و صحن آستان مقدس اجرا و بیش از ۲۰ میلیون مخاطب داشته است.

♦ واحد مرکز مشاوره

تشکیل جلسات مشاوره خانواده، مشاوره تحصیلی و برنامه ریزی، مشاوره ازدواج، مشاوره بالینی مشاور کودک و نوجوان، مشاور شغلی و حقوقی، اختلالات یادگیری. همچنین طی مدت فعالیت این واحد، کارگاههای آموزشی با حضور اساتید مجرب حوزه و روانشناسان برای گروههای سنی از جمله خادمان آستان مقدس

♦ واحد دار القرآن و عترت

– برگزاری جلسات محفل انس با قرآن مجید با حضور ده ها قاری برجسته بین المللی، کشوری و استانی

– برگزاری کلاسهای قرآنی در حوزه قرائت، حفظ، تجوید، تفسیر و مفاهیم برای مقاطع مختلف تحصیلی – هماهنگی با نواحی آموزش و پرورش برای مشارکت با برنامه های قرآنی حرم مطهر با موضوع ذکر و ختم قرآن و صلوات

– گسترش برنامه های قرآنی حرم با تعامل رو به رشد مراکز مختلف قرآنی در استان فارس

– برگزاری نمایشگاه های قرآنی در مناسبتهای مختلف

– برگزاری مسابقات قرآنی – برگزاری برنامه های ذکر و ختم قرآن و صلوات

همچنین در ایام ماه مبارک رمضان با برنامه ریزی مدون، مراسم محفل انس با قرآن از شبکه های مختلف استان فارس، سراسری، پخش گردید.

♦ واحد مدیریت فعالیت های کودک و نوجوان

اتاق مهارت کودکان شاهچراغ یک مرکز یادگیری مهارت برای کودکان دوره ابتدایی و نیز همفکری با والدین و مربیان کودک در راستای مهارت آموزی به کودکان است. این اتاق به تجهیزاتی نظیر رایانه، ویدئو پروژکتور، تخته وایت بورد و چاپگر مجهز شده است، کودکانی که از طریق مدارس ابتدایی معرفی می شوند، در هماهنگی با والدین و مربیان پشتیبان مدرسه،

مهارت های مورد نیاز خود را در اتاق مهارت کودکان شاهچراغ فرا می گیرند.

– خدمات رسانی فرهنگی به دانش آموزان در قالب خانه معارف کودک و نوجوان، طرح زیارت و پیوند با ولایت، واحد اتاق مهارت، برگزاری نمایشگاه

– اجرای برنامه های جشن عبادت و جشن تکلیف دانش آموزان مدارس نواحی چهارگانه شیراز و دیگر شهرستانهای استان فارس

برنامه های فعالیت های کانون «تلاش و اندیشه» همچنین تهیه کتب، بروشور و کتابچه های معرفی اولیاء و پیشوایان دینی برای کودکان و نوجوانان اهدا به دانش آموزان و بازدیدکنندگان غرفه های نمایشگاه کودکان و نوجوانان

♦ واحد تبلیغات اسلامی

تاکنون بیش از ۸۰ کتابچه و ده ها بروشور و بنر به مناسبت ها و مراسم های مختلف تهیه و به چاپ رسانده است. واحد پاسخگویی به مسائل شرعی و شبهات دینی، در سه نوبت کاری صبح و عصر و شب پاسخگوی زائران، مجاوران و شهروندان بوده و به صورت حضوری و تلفنی مشغول انجام وظیفه میباشد.

این واحد، مسائل شرعی و تبلیغات دینی را در مباحث نماز و روزه، خمس، زکات، عقود اسلامی، معاملات، احکام شرعی، استخاره و مشورت با قرآن، آشنا نمودن زائران با آداب تشریف به مشاهد ائمه (ع)، امامزادگان واجب التکریم و اماکن مقدس مشاوره دینی و خانوادگی، خداشناسی، نبوت عامه و خاصه امام در قرآن و سنت، ظهور ادیان ملل و فرق و مذاهب و سؤالات اعتقادی پاسخگو میباشد. واحد پاسخگویی در سه حوزه پاسخگویی حضوری، پاسخگویی تلفنی و حلقه معرفت انجام وظیفه می کنند.

وی در یک خانواده روحانی پای به عرصه وجود گذاشت. شهید آیت الله سید عبدالحسین دستغیب در سن ۱۲ سالگی از نعمت داشتن پدر محروم گردید و از همان تاریخ سرپرستی مادر، سه خواهر و دو برادر خویش را به عهده گرفت. خاندان دستغیب از خاندان های اصیل و شریف استان فارس و شیراز است که سابقه ای ۸۰۰-۷۰۰ ساله دارد و از این سلسله، رجال، دانشمندان بزرگ، ادبا و خطبای شایسته ای برخاسته اند. این خاندان با ۳۳ واسط به حضرت امام سجاد(ع) می رسد. شهید آیت الله سید عبدالحسین دستغیب اولین امام جمعه شیراز بود که در سال ۱۳۶۰ به دست منافقین به درجه شهادت رسید.

معاونت موقوفات و نزورات

رسیدگی به تمامی امور موقوفات و نزورات از جمله حفظ اراضی و حراست آستان مقدس و هزینه کردن درآمد حاصل از آنها در راستای نیت واقفین است.

هرچند درآمدهای وصولی بسیار اندک و تنها درصدی از هزینه های جاری را تأمین می نماید ولی اصل وقف آثاری ماندگار برای واقفین و فرزندان آنها خواهد بود.

وقف، عملی صالح و از جمله باقیات و صالحات است ولی در حوزه اقتصادی نیز باعث جلوگیری از انباشته شدن ثروت گردیده و با پشتوانه موقوفات چرخ بسیاری از مراکز اقتصادی به حرکت درمی آید و موجب ایجاد شغل و ارتزاق جمع کثیری از استفاده کنندگان از امور وقفی می گردد.

از جمله مهم ترین وظیفه معاونت موقوفات و نزورات احیای اراضی موقوفه و تحصیل درآمدهای متناسب به منظور تحقق هرچه کامل تر نیت واقفین است دیگر وظایف این معاونت چنین است: ثبت و ارائه مشخصات املاک آستان مقدس، سعی در ایجاد توسعه فرهنگ موقوفات، طراحی و اجرای راهکارهای مناسب برای ارائه خدمات بهتر به زائران، تلاش در جهت تبلیغ ثواب نزورات و امور خیریه و جذب کمک ها و مشارکت های مردمی، نظارت بر چگونگی اخذ و نگهداری نزورات نقدی، سعی و تلاش در جهت تأمین نظر خیرین و نذر کنندگان در خصوص مصارف خیرات و نزورات و تفکیک آنها طبق نظر خیرین و واقفین، تلاش در جهت تأمین نیازهای زائران از محل درآمد نزورات مردمی، ارائه برنامه منظم سالیانه خیرات در مناسبت های مختلف، تشویق مردم و ایجاد انگیزه لازم به منظور مشارکت در طرح ها و برنامه های آستان مقدس، معرفی و تشریح کامل و جامع برنامه ها و طرح های مشارکتی آستان مقدس برای عموم مردم و مشارکت کنندگان، اجرای برنامه های مناسب معرفی خیرین و واقفین از طریق برگزاری همایش ها و رسانه های گروهی.

از آنجا که آستان مقدس احمدی و محمدی (ع) نیازهای

معاونت پژوهش و فناوری

این معاونت دربرگیرنده سه حوزه مدیریت تولید و نشر آثار فرهنگی، پژوهش و تحقیقات و فناوری اطلاعات است.

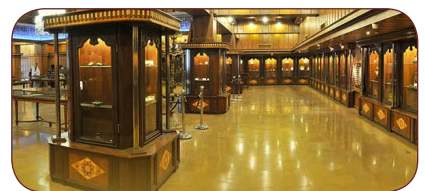
این مدیریت ها در تشکیلات سازمانی خود نظارت و اشراف بر مراکز و اداره هایی هم چون کتابخانه حرم مطهر، موزه آستان مقدس، مرکز اسناد فرهنگی، ماهنامه «احمدین موسی(ع)»، دفتر حفظ و نشر آثار تولید، نمایشگاه دائمی تازه های کتاب، کتابخانه های تخصصی، خانه کتاب، کتابخانه زائر، کتابخانه کودک و پایگاه های اطلاع رسانی (سایت) آستان مقدس را عهده دار می باشند. از جمله فعالیت های این معاونت موارد ذیل می باشد:

- فهرست نویسی بیش از ده هزار جلد کتاب
- تولید و انتشار گاهنامه، کتاب و اطلاع رسانی، مجله آموزشی، کتابچه پژوهش، راهنمای موزه، و...

- تورق نسخ خطی (غبارگیری از کتب خطی)
- برگزاری مسابقه پیامکی در طول سال و راه اندازی سامانه پیام رسانی بلوتوث در فضای کلی مجموعه

- حرم مطهر
- برگزاری همایش جشنهای مردمی رضوی، مسابقه دانش آموزی، نمایشگاه تایپوگرافی
- برپایی نمایشگاه های خط و معرفی تولیدات فرهنگی حرم مطهر
- راه اندازی کارگاه مرمت اشیای موزه حرم
- تشکیل کارگاه های آموزشی
- تدوین و تصویب سند چشم انداز پنج ساله موزه حرم مطهر
- اجرای طرح پژوهش سنجی مؤلفه های رضایت

- مندی زائران حرم مطهر
- برپایی نمایشگاه عکسهای قدیمی و نسخ خطی
- تولید و انتشار اولین کتاب به خط بریل برای نابینایان
- برگزاری دوره آموزشی حافظه جهانی یونسکو با همکاری مرکز اسناد و کتابخانه ملی
- رونمایی از سکه حضرت شاهچراغ (ع)
- رونمایی از نشانه آستان مقدس

فراوانی دارد لذا با عنایت به تناسب فرهنگ وقف و نزورات، مهم ترین نیازها در فعالیت های فرهنگی، درمانی و بهداشتی، رفاهی زائران، امور عمرانی و خدماتی است.

در امور عمرانی، درآمدهای حاصل برای تأمین هزینه های جاری، مربوط به حفظ و نگهداری اماکن متبرکه، تأمین هزینه های متعلق به مرمت و توسعه حرم های شریف، تأمین هزینه های مربوط به تکمیل بناهای فرهنگی، هزینه های مربوط به گنبد مقدس حضرت شاهچراغ (ع) به خواهد رسید.

از آنجا که درآمدهای آستان مقدس فقط از طریق درآمد موقوفات نزورات مردمی، کمک های خیرین و نیکوکاران و زائران، تأمین می شود، لذا از تمام دوستداران اهل بیت(ع) تقاضا داریم به منظور کمک و مساعدت و ادای نزورات، صدقات جاریه وقف و مشارکت در طرح های فرهنگی و پروژه های عمرانی و تأمین بخشی از هزینه های جاری چه در داخل یا خارج از کشور، وجوه خود را به حساب های سیبا بانک ملی به شماره ۰۱۰۵۵۹۱۶۷۱۰۰۰ بارگاه حضرت شاهچراغ (ع) و ۰۱۰۵۶۶۰۳۹۱۰۰۳ بارگاه حضرت سید میر محمد (ع) یا ۱۱۱۱۱۱۱۱ بانک مهر اقتصاد و جام بانک ملت به شماره ۴۷۳۷۴۷۳۷/۴۸ واریز یا به دفتر نزورات مستقر در آستان مقدس تحویل نمایند.

رونمایی از ضریح رواق زیرزمین حرم مطهر حضرت شاهچراغ (ع)

خاتمه عملیات: سال ۱۳۹۲

هدف: رفع کمبود فضای زیارتی به منظور رفاه حال زائران، ایجاد مکانی روحانی و معنوی برای نیایش زائران در کنار ضریح جدید که نهایتاً رفاه زائران را به دنبال خواهد داشت.

عملیات اجرایی این رواق با گنجایش ۱۰۰۰ نفر از حدود ۲ سال پیش آغاز و ضریح دوم حضرت شاهچراغ (ع) در ضلع شرقی این رواق نصب گردیده است. عملیات اجرائی شامل گچ بری، آینه کاری، مقرنس کاری، قاب بندی و کاسه بندی سقف انجام و فاز اول این رواق در اواخر بهمن ماه سال گذشته به بهره برداری رسیده و در سال جاری به بهره برداری کامل خواهد رسید.

عنوان پروژه: رواق (دار الذکر) زیر زمین توسعه حرم مطهر

مساحت: ۹۰۰ متر مربع

زیر بنا: ۹۰۰ متر مربع

شروع عملیات اجرائی: سال ۱۳۸۹

جمعی از خادمان آستان مقدس احمدی و محمدی (ع) تحت عنوان «سفیران نور» با عیادت از بیماران بیمارستان‌ها ضمن دلجویی از آنان، همدلی خود را با این عزیزان اعلام می‌دارند. گروه سفیران نور به منظور اشاعه اخلاق حسنه و ترویج فرهنگ اسلامی و همچنین معرفی شخصیت و مقام والای حضرت شاهچراغ (ع) برنامه «همدلی» را در روزهای چهارشنبه و به خصوص به مناسبت‌های مختلف اجرا می‌کنند.

حوزه اماکن متبرکه

و پانصد ساعت کلاس آموزشی را برگزار کرده است که طی برگزاری این دوره‌های آموزشی، موفق به گزینش و به کارگیری ۴۰۰۰ نفر خادم افتخاری اعم از خواهر و برادر شده که برای تمامی این سه هزار نفر خادم افتخاری کلاس‌های مختلف آموزشی در جهت تکریم زائران، حرم شناسی، زبان انگلیسی، احکام، قرآن و موارد مرتبط دیگر در سال ۹۱ و سال ۹۲ دایر گردیده و همه آنها دارای کارت شناسایی معتبر می‌باشند.

♦ مرکز دارالشفاء

یکی دیگر از زیرمجموعه‌های معاونت اماکن متبرکه آستان مقدس احمدی و محمدی (ع)، مرکز بهداشتی و درمانی دارالشفاء است.

این مرکز همه روزه حتی در ایام تعطیلات رسمی نیز فعالیت دارد و از ساعت ۸ صبح لغایت ۸ شب و در مراسم خاص به صورت شبانه روزی فعالیت می‌کند. ارائه خدمات پزشکی، درمانی، مشاوره‌ای، خانواده، تزیقات، دارویی و... از جمله کارهایی است که این مرکز درمانی در راستای خدمت‌رسانی به زائرین و مجاورین انجام می‌دهد. مرکز دارالشفای آستان مقدس علاوه بر ویزیت بیماران مراجعه کننده و مسافران و زائران، به درمان و مداوای کارکنان و خادمان آستان مقدس و خانواده‌های آنان نیز اشتغال دارد. همچنین مرکز امداد پزشکی در صحن مقدس به صورت رایگان در خدمت زائران می‌باشد.

یکی دیگر از معاونت‌های آستان مقدس، معاونت اماکن متبرکه است که امور مختلف مانند حراست، کفشداری‌ها، امانتداری‌ها، نگهداری‌ها، حرم بانان، امور مربوط به فرش، چادر و اقامه نماز، دارالشفاء، ایام، خادم افتخاری و برگزاری مراسم مرتبط در مناسبت‌های خاص مانند ایام عزاداری ماه‌های محرم و صفر و ماه مبارک رمضان و... را بر عهده دارد. این معاونت با سه زیرمجموعه مدیریت اماکن، امور خادم و خادمان افتخاری در جهت ارائه خدمت به زائران حرم‌های شریف فعالیت می‌نماید. معاونت اماکن متبرکه دارای چندین زیرمجموعه است که از جمله می‌توان به دفتر حراست و انتظامات، دفتر دبیرخانه خادم افتخاری، اتاق کنترل و مرکز مانیتورینگ آستان مقدس، دفتر راهنمای زائر، دفتر گمشدگان، امانتداری‌ها، کفشداری‌ها، دفتر امداد پزشکی، بخش تحویل صندلی چرخدار، مرکز بهداشتی و درمانی دارالشفاء، دارالضیافه حرم مطهر، دفتر تحویل امانات با ارزش و... اشاره کرد.

دبیرخانه خادم افتخاری نیز که از زیرمجموعه‌های معاونت اماکن متبرکه آستان مقدس به حساب می‌آید از مراکز فعال و پرکار این معاونت است که نسبت به ثبت نام از خادمان افتخاری و برنامه ریزی در جهت مصاحبه با آنان اقدام نموده و پس از آن نسبت به برگزاری کلاسهای آموزشی آنان اقدام شده است و در این راستا قریب به یک هزار

قابل توجه زائران عزیز

دریافت نذورات مستقر در آستان مقدس که از ساعت ۸ صبح الی ۱۰ شب آماده دریافت نذورات شما زوار محترم می‌باشد، مراجعه نمایند. همچنین شماره کارت سپهر بانک صادرات به شماره‌های ۶۰۳۷۶۹۱۷۵۶۷۴۲۷۴۸ و ۶۰۳۷۶۹۱۷۵۶۶۸۶۳۸۲ و جام بانک ملت به شماره ۴۷۳۷۴۷۳۷/۴۸ آماده دریافت وجوه کارت به کارت زائران، خیرین، نیکوکاران و شهروندان عزیز می‌باشد.

زائران عزیز جهت کمک به توسعه فعالیت‌های فرهنگی و عمرانی حرم مطهر و در صورت تمایل به پرداخت نذورات نقدی در سراسر ایران می‌توانند وجوه خود را به شماره حساب سیبا بانک ملی به شماره ۰۱۰۵۵۹۱۶۷۱۰۰۰ مربوط به بارگاه مقدس حضرت شاهچراغ (ع) و شماره حساب سیبا بانک ملی به شماره ۰۱۰۵۶۶۰۳۹۱۰۰۳ مربوط به بارگاه مقدس حضرت سید میر محمد بن موسی (ع) واریز یا به دفاتر

از محل نذورات اهدایی شما و کمک خیرین پروژه های طرح توسعه آستان مقدس اجرا می گردد؟
صمیمانه از شما انتظار داریم ما را در احداث این پروژه ها با نذورات، کمک مالی به صورت نقدی و غیرنقدی و وقف اموال و املاک یاری نمایید

احداث ساختمان دارالقرآن کریم و عترت

با توجه استقبال روز افزون زائران، شهروندان و مجاورین از محل فعلی دارالقرآن و با عنایت به کمبود فضای کافی با تغییر کاربری قسمتی از بازار جنوبی متعلق به آستان مقدس احداث ساختمان دارالقرآن و عترت جدید در دستور کار قرار گرفت.

عنوان پروژه: احداث دارالقرآن کریم و عترت

مساحت: ۱۲۰۰ متر مربع

زیر بنا: ۲۰۰۰ متر مربع

شروع عملیات: سال ۱۳۹۰

اتمام پروژه: سال ۱۳۹۲

هدف از اجرای پروژه: ایجاد فضای مناسب برای حضور قاریان- دانش آموزان- نوجوانان و برپائی کلاس های فراگیر آموزش قرآن و برگزاری مسابقات بزرگ قرآنی

این پروژه با مشارکت مالی ورثه خیر شیرازی شادروان ارجمندی مراحل پایانی را می گذارند.

پروژه های در دست اجرای آستان مقدس حضرت شاهچراغ (ع)

یافت که حرم های مطهر حضرت سید میر احمد بن موسی (ع) و حضرت سید میر محمد بن موسی (ع) را به هم مرتبط می سازد.

عنوان: رواق کوثر

مساحت زمین: ۲۳۰۰ متر مربع

زیر بنا: ۵۰۰۰ متر مربع

شروع عملیات: سال ۱۳۹۰

هدف: از ویژگی های این طرح ایجاد فضای مناسب و آرام برای حضور عارفانه زائران عزیز و خلوت با حضرت رب العالمین به منظور عبادت و دعا و رفع حوائج آنها می باشد. این رواق در صورت تأمین اعتبار با مشارکت مردم و محل نذورات آنان احداث می شود.

پروژه رواق کوثر

به دستور تولیت محترم (حضرت آیت ... سید محمد مهدی دستغیب) نزدیکترین فضای موجود پیرامون حرم مطهر که از سال ها پیش از محل نذورات مردم خریداری و به احداث رواقی دو طبقه اختصاص

احداث دارالضیافه آستان مقدس

به منظور بهره بردن از اطعام تبرکی خوان کریمه اهل بیت (ع) با توجه به کمبود فضای فعلی دارالضیافه موقت و استقبال بسیار خوب زائران حضرت و نیاز به توسعه و گسترش آن با تغییر کاربری قسمتی از بازار جنوبی متعلق به آستان مقدس عملیات اجرایی ساخت دارالضیافه در ضلع جنوبی آستان مقدس آغاز شد.

عنوان پروژه: دارالضیافه آستان مقدس

مساحت: ۱۵۰۰ متر مربع

زیر بنا: ۳۴۵۰ متر مربع

شروع عملیات: ۱۳۹۰ پیشرفت فیزیکی: ۷۰ درصد

هدف از اجرای پروژه: اطعام و پذیرائی از ۴۰۰۰ نفر از زائران و خادمان آستان مقدس از خوان کریمه اهل

احداث صحن شمالی

بدلیل مشکلات ناشی از کمبود فضای باز صحن و حضور میلیونی زائران، احداث صحن شمالی در دستور کار آستان مقدس قرار گرفت و با خرید تعدادی از خانه های مجاور از محل نذورات مردمی و تخریب آنها، نسبت به تسطیح زمین اقدام شد.

عنوان پروژه: احداث صحن شمالی

مساحت: حدود دو هکتار

شروع عملیات نیمه دوم سال ۱۳۹۱

هدف از اجرای پروژه: ایجاد فضای مناسب و رفع کمبود فضای رو باز (صحن) به منظور حضور چشمگیر زائران خصوصا در ایام خاص سال و مناسبتها.

گفتنی است حدود یک هکتار از مساحت این صحن توسط حرم مطهر از محل نذورات مردمی تملک شده است.

بیت (ع) در دارالضیافه حضرت شاهچراغ (ع) بصورت روزانه با احداث آشپزخانه مجهز، سالن های پذیرایی خواهران و برادران.

امید آنکه با کمک زائران و خیران گرامی این پروژه به زودی به پایان رسد.

احداث صحن شمال شرقی

(مجاور بارگاه حضرت سید میر محمد بن موسی (ع))

سال قبل تاکنون نسبت به خرید و تملک ۱۱۴ فقره املاک مجاور شامل ۳۴ مغازه و ۸۰ واحد مسکونی از محل نذورات مردمی اقدام گردیده و در حال حاضر اکثر املاکی که در طرح می باشند خریداری شده و تسطیح شده است. هدف از اجرا: ایجاد و الحاق صحن شمال شرقی به صحن آستان مقدس و ایجاد فضای مناسب برای حضور زائران و رفع کمبود فضای رو باز می باشد.

عنوان پروژه: ایجاد صحن شمال شرقی

مساحت: ۸۰۰۰ متر مربع

شروع عملیات در صورت تأمین اعتبار و کمک زائران و خیران سال ۱۳۹۲

نبود صحن اختصاصی برای زائران حرم مطهر حضرت سید میر محمد (ع) و نیز لزوم دسترسی راحت از سمت شمال شرق به آستان مقدس موجب شد که از چند

حرم شاپرغ (ن) نکلین بوستان نوی (س)

صندوق پستی: ۱۴۴۷ - ۷۱۳۴۵

صاحب امتیاز: آستان مقدس احمدی و محمدی (ع)

وب سایت: www.shahecheragh.ir

روابط عمومی آستان مقدس - تلفن: ۰۷۱۱۲۳۳۱۵۴

طراحی و چاپ: انتشارات فرهنگ پارس. تلفن: ۲۳۴۸۰۶۰

عکس ها: واحد سمعی و بصری آستان مقدس

زائران گرامی :

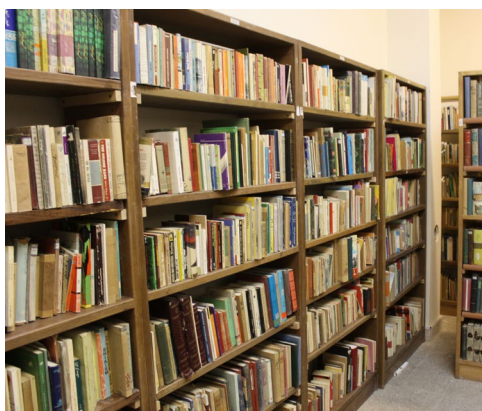
آیا میدانید نذورات شما به حرم های مطهر حضرت سید میراحمد بن موسی (ع) و حضرت سید میرمحمد (ع) به چه مصارفی خواهد رسید.

به حساب بانکی سیبا بانک ملی به شماره ۰۱۰۵۵۹۱۶۷۱۰۰۰ یا کارت به کارت سپهر بانک به شماره ۶۰۳۷۶۹۱۷۵۶۷۴۲۷۴۸ اقدام نمایند بدیهی است آستان مقدس آماده دریافت نذورات غیرنقدی هم چون گوسفند، گاو، شتر، اقلام خوراکی مانند برنج، روغن می باشد.

پرغبارروبی، عطر افشانی، خرید لیوان، هزینه های تبلیغات، انتشارات و هزینه می گردد. لذا از همه زائران گرامی، شهروندان و کسانی که تمایل دارند قسمتی از هزینه های انجام شده را از طریق نذورات تامین نمایند دعوت می گردد با مراجعه به دفاتر نذورات از طریق نقدی واریز به داخل حرم، یا از طریق واریز

قسمت اعظمی از وجوهات جمع آوری شده از نذورات مردمی نیز بابت حقوق خدام و خدمات، هزینه های آب، برق، گاز، تلفن، البسه، وسایل تنظیف، خرید فرش، لوستر، هزینه تعمیرات و نگهداری، طرح توسعه، سرویس های بهداشتی، مناسبتها، نمایشگاهها، خرید کتب دینی، قرآن، مهر، تهیه لوازم مانند خرید

خانه کتاب آستان مقدس

با هدف ترویج فرهنگ کتاب و کتابخوانی و ایجاد شوق و اشتیاق به مطالعه، خانه کتاب از سوی معاونت پژوهش و فناوری در آستان مقدس راه اندازی شد. خانه کتاب در حال حاضر پنج کتابخانه تخصصی داخلی در واحد دارالقرآن الکریم، مرکز مشاوره و روان شناختی، مرکز کودک و نوجوان، مرکز ساختمانی و عمران و کتابخانه زائر، مستقر در حرم مطهر حضرت سید میر محمد (ع) را تحت پوشش دارد.

دارالایتام چیست؟

دارالایتام واحدی در آستان مقدس است که سرپرستی تعدادی از خانواده های بی سرپرست را از محل نذورات زائران، کمک خیران و ... تحت پوشش دارد.

شخصیت برجسته‌ی جناب احمد بن موسی که در میان امامزادگان شناخته شده‌ی خاندان پیغمبر، جزو برجستگان محسوب می‌شود. درباره‌ی او این جور نوشته‌اند که: «و کان احمد بن موسی کریماً جلیلاً ورعاً و کان ابوالحسن... (علیه السلام) یُحِبُّهُ وَ یُقَدِّمُهُ»؛ مردی بخشنده و کریم و دارای جلالت مقام و منزلت بود و پدرش - حضرت موسی بن جعفر - این بزرگوار را بر فرزندان و خویشاوندان دیگر خود مقدم می‌داشت و به او محبت ویژه‌ای داشت.

از بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

جزوه آموزشی ویژه خدام افتخاری

❖ سر منزل مقصود

هیچ تعلقی نیست.

صمیمیت هست و مهربانی. آری اینجا صحن و سرای حضرت سید میر احمد بن موسی الکاظم (ع) مامن و پناهگاه دلدادگان ولایت و عاشقان اهل بیت عصمت و طهارت (ع) است. میعادگاه عاشقانی که از جای جای این مرز و بوم و حتی دیگر بلاد اسلامی به پابوسی آقا آمده‌اند. آنها با هر لهجه و گویش، لباس و پوشش، فرهنگ و آیین به امید بهره‌گیری از فیوضات معنوی بارگاه به اینجا مشرف شده‌اند و در فضایی ملکوتی، امن و آرام به راز و نیاز با خالق هستی پرداخته و در خلوتی با آن وجود و الاتبار، دست تمنا به سوی بلند کرده‌اند.

اینجا شیراز است و در این کلان‌شهر، حرم احمدی قطعه‌ای از بهشت است. اینجا مطاف فرشتگان و افلاکیان است و زیارتگاه زائران و مجاوران. اینجا حرم کبریایی شاهچراغ است؛ اینجا دریچه دلگشایی به جهان غیب است، اینجا راه ورود و پیوند به ملکوت هستی و منبع عالم نور و قدرت است. اینجا، همه رؤیت جلال است و عظمت و شکوه و نورانیت. اینجا خانه همه است، کسی را در اینجا احساس غربت و تنهایی نیست، فاصله‌ای محسوس نیست و به کسی در اینجا هیچ عنوانی، هیچ سمتی، هیچ مقامی، هیچ تشخصی و

❖ فضایل و شخصیت حضرت شاهچراغ (ع)

مرحوم مقدس اردبیلی می‌فرماید: "احمد بن موسی (ع) بزرگواری جلیل القدر بود که نزد پدر بزرگوارش مقدم بر همه فرزندان بود و امام در وصیت ظاهری وی را به عنوان وصی پس از خود تعیین کرده بود".

طبق نظر بزرگان علم و معرفت، از نظر مقام و منزلت و شرافت، در میان فرزندان ائمه اطهار پس از حضرت عباس بن علی (ع) معروف به ابوالفضل، در والاترین مقام قرار دارد. و از نظر مقایسه در میان فرزندان امام موسی کاظم (ع) ایشان در بین برادران بعد از امام رضا (ع) از همه سرآمد و بلند مرتبه تر بوده است.

محدث بزرگوار جناب شیخ عباس قمی در کتاب شریف "منتهی الآمال" از شیخ مفید نقل فرموده که: احمد بن موسی (ع) سیدی کریم و جلیل و صاحب ورع بوده و حضرت ابوالحسن موسی کاظم (ع) او را بسیار دوست داشت و بر دیگران مقدم می‌داشت و یک قطعه زمین زراعتی با آب، معروف به یُسیره به او بخشیده بود که آن حضرت از در آمد آن هزار بنده را آزاد فرمود.

گویند ایشان کلام الله مجید را به خط مبارک می‌نوشتند و از وجوه هدیه آنها بنده ای را خریده و در راه خدا آزاد می‌فرمود.

شیخ مفید از اسماعیل بن موسی برادر شاهچراغ (ع) نقل کرده اند که فرمود: روزی پدرم با بعضی از فرزندان جهت سرکشی به زراعتها از شهر مدینه بیرون رفت در حالی که برادرم احمد به همراه او بود؛ پدرم پیوسته به او نظر داشت و از او غافل نمی‌شد.

❖ حضرت سید میر احمد بن موسی (ع)

و نسبت ایشان با امام رضا (ع)

منابع متعدد و معتبری وجود دارد که نسبت احمد بن موسی (ع) با امام هشتم (ع) را تایید می‌کند. این منابع عمدتاً شامل کتاب‌های "انساب" و "رجال" و "تذکره" هاست که در ذکر اسامی فرزندان حضرت امام موسی کاظم (ع) می‌نویسند: "احمد بن موسی، محمد و حمزه از یک مادر (به نام ام احمد) و علی بن موسی الرضا (ع)، ابراهیم، عباس و قاسم از یک مادر و اسماعیل، جعفر، هارون و حسن از یک مادر و عبدالله، اسحاق، عبیدالله و زید از یک مادر و فضل، حسین و سلیمان از یک مادر می‌باشند.

دختران آن حضرت ۱ - فاطمه کبری (حضرت معصومه (س)) ۲ - فاطمه صغری ۳ - رقیه ۴ - حکیمه ۵ - ام ابیها ۶ - رقیه صغری ۷ - ام جعفر ۸ - لبابه ۹ - زینب ۱۰ - خدیجه ۱۱ - علیّه ۱۲ - آمنه ۱۳ - حسنه ۱۴ - بریهه ۱۵ - عایشه ۱۶ - ام سلمه ۱۷ - میمونه ۱۸ - ام کلثوم می‌باشند. در بین فرزندان امام موسی کاظم (ع) حضرات احمد بن موسی "شاهچراغ" (ع)، محمد بن موسی "سیدمیرمحمد" (ع) و حسین بن موسی "سید علاءالدین حسین" (ع) در شیراز و حضرت معصومه (س) در قم مدفونند.

فضایل مادر

موسی کاظم (ع) محرمانه به من فرمود: این امانت را نزد خودت نگهدار و احدی را مطلع نکن و چون از دنیا رفتم هر کدام از پسرانم آمد و آن را در خواست کرد آن را به او بده.

این حدیث گویای آن است که ام احمد مورد اعتماد امام موسی کاظم (ع) و بانویی راستگو و پرهیزگار بوده است و اولین کسی بود که با امام رضا (ع) بیعت کرد.

گرامی ترین زوجه ها نزد آن حضرت بود که اسرار خود را به وی می‌سپرد. در روایتی در اصول کافی بیان شده است که پس از گذشت چهار سال از تبعید امام موسی کاظم (ع) به بغداد، صبحی امام رضا (ع) به خانه ی ام احمد آمده و وی را خواسته و به او گفت: آن امانتی را که پدرم به تو سپرده است بیاور، ام احمد بسته امانت را به امام رضا (ع) تحویل داده و گفت امام

مادر احمد بن موسی فرزندان پسر دیگری به نام محمد و حمزه از امام موسی کاظم (ع) بدنیا آورد که ایشان را به احترام نام فرزند بزرگش "ام احمد" می‌نامیدند.

علامه مجلسی در کتاب مرآة العقول در شرح حدیث پانزدهم می‌گوید: ام احمد مادر بعضی از اولاد حضرت امام موسی کاظم (ع) بود و او داناترین، پرهیزگارترین و

❖ بیعت احمد بن موسی (ع) با امام رضا (ع) و استمرار در بیعت

هنگامی که خبر شهادت حضرت امام موسی کاظم (ع) در مدینه منتشر شد؛ مردم بر در خانه "ام احمد" جمع شدند و به سبب شخصیت والای احمد بن موسی (ع) گمان کردند که بعد از شهادت امام هفتم، وی جانشین بر حق ایشانند و به همین سبب با او بیعت نمودند و ایشان نیز از آنها بیعت گرفت. سپس در خطبه ای فصیح فرمود: ای مردم همچنان که شما با من بیعت کرده اید بدانید که من خود در بیعت برادر علی ابن موسی (ع) می باشم و بدانید بعد از پدرم، او امام و خلیفه بر حق و ولی خداست و از سوی خدا و رسولش بر من و شما واجب است که امر او را اطاعت کنیم.

پس از آن مردم در حالیکه احمد بن موسی (ع) پیشاپیش آنها بود به خدمت امام رضا (ع) رسیده و به امامت آن بزرگوار اقرار نموده و با آن حضرت بیعت کردند.

پس از آن امام رضا (ع) درباره ی برادرش احمد دعا نموده و فرمودند: "همچنان که حق را پنهان و ضایع نگذاشتی خداوند در دنیا و آخرت حق تو را ضایع نگذارد".

حضرت احمد بن موسی (ع) فقط به بیعت در این مقطع زمانی اکتفا نکرد بلکه در تمام مدت در بیعت امام رضا (ع) بود.

نقشه جهان در دوران حیات امام رضا (ع)

❖ عزیمت حضرت احمد بن موسی (ع) به سوی ایران

انگیزه ی حرکت احمد بن موسی (ع) و برادرانش به سمت ایران را می توان آگاه شدن وی از توطئه قتل امام و یاری کردن ایشان در دفع توطئه ذکر کرد.

هر چند بعضی از کتاب ها حرکت کاروان او از مدینه به سوی خراسان را صرفاً دیدار برادرش علی بن موسی الرضا (ع) دانسته اند.

احمد بن موسی (ع) با کسب اجازه به همراه تعداد کثیری از خاندان که از هفتصد نفر تا پنج هزار نفر ذکر شده است از مدینه به سوی خراسان حرکت کرد.

«زمان حرکت کاروان وی دقیقاً مشخص نیست ولی حدود اواخر سال ۲۰۲ ه. ق. تا اوایل سال ۲۰۳ ه. ق. تخمین زده شده است.»

خط سیرهای متفاوتی برای حرکت کاروان احمد بن موسی (ع) مطرح شده است ولی با توجه به حرکت ایشان از مدینه می توان همان مسیر متداول در آن زمان را مسیر حرکت کاروان دانست.

(یعنی از مدینه به بصره و از طریق شهرهای اهواز و فارس و از راه های کویر و بیابانهای میان ایالت فارس و خراسان، که کوتاهترین راه بوده است و همان مسیری است که امام رضا (ع) پیمودند.)

مسیر حرکت امام رضا (ع) از مدینه به مشهد مقدس

❖ جدال و شهادت

«احمد بن موسی (ع) و چند تن از برادران و یاران مدتی زندگی مخفیانه را برگزیدند. حکمران فارس توسط جاسوسان محل اختفای آن حضرت را یافت و قتلغ خان به همراه سپاهیان خود به او حمله ور شدند.»
 برخی از منابع می نویسند که احمد بن موسی (ع) در مقابل آنان شجاعانه به نبرد پرداخت ولی دشمن با ایجاد شکاف در دیوار محل استراحت ایشان از پشت سر به او ضربه زد و سپس خانه را بر وی خراب کرد و بدن مطهرش را در همان مکان رها نمود.

❖ القاب حضرت سید میر احمد بن موسی (ع)

در کنار القاب شریف حضرت، مثل «السیدالکریم» به معنی آقای بخشنده و بزرگوار و همچنین «سیدالساداتالاعظم» به معنای آقای بزرگواران صاحب عظمت، لقب «شاهچراغ» معروف ترین است و این برابر با «شاه مردان» لقب امیرالمؤمنین (ع)، «شاه شهیدان» لقب امام حسین (ع) و «شاه خراسان» لقب امام رضا (ع) است و اشاره به آن دارد که در بین امامزادگان و نوادگان ائمه معصومین (ع) که خطه فارس به برکت آنها خاک «هزار مزار» شده، حضرت سید میر احمد بن موسی (ع) «نورانی ترین چراغ» و خورشید آسمان ولایت و امامت است.

در طول مسیر کاروان احمد بن موسی (ع) به تعداد همراهان ایشان افزوده می شد به طوری که برخی از مورخان تعداد یاران وی را بالغ بر "پانزده هزار نفر" ذکر کرده اند.

وقتی اخبار حرکت کاروان به مامون رسید هم داستان شدن آنان با امام رضا (ع) برایش هراسناک بود لذا امریه ای صادر کرد :
 "در هر کجا قافله ی ابن هاشم را یافتند مانع حرکت آنها شوند و آنها را به مدینه باز گردانند یا بکشند."

این دستور به هر شهری که می رسید کاروان از آنجا گذشته بود مگر در «شیراز» که قبل از رسیدن کاروان، امریه به حاکم وقت رسید.

چون «قتلغ خان» خبر ورود احمد بن موسی (ع) به حوالی شیراز را شنید با لشکری انبوه از شهر خارج گردید و در برابر کاروان احمد بن موسی (ع) اردو زد. در باره ی سرگذشت کاروان و اعضای آن روایات متعددی نقل شده است.

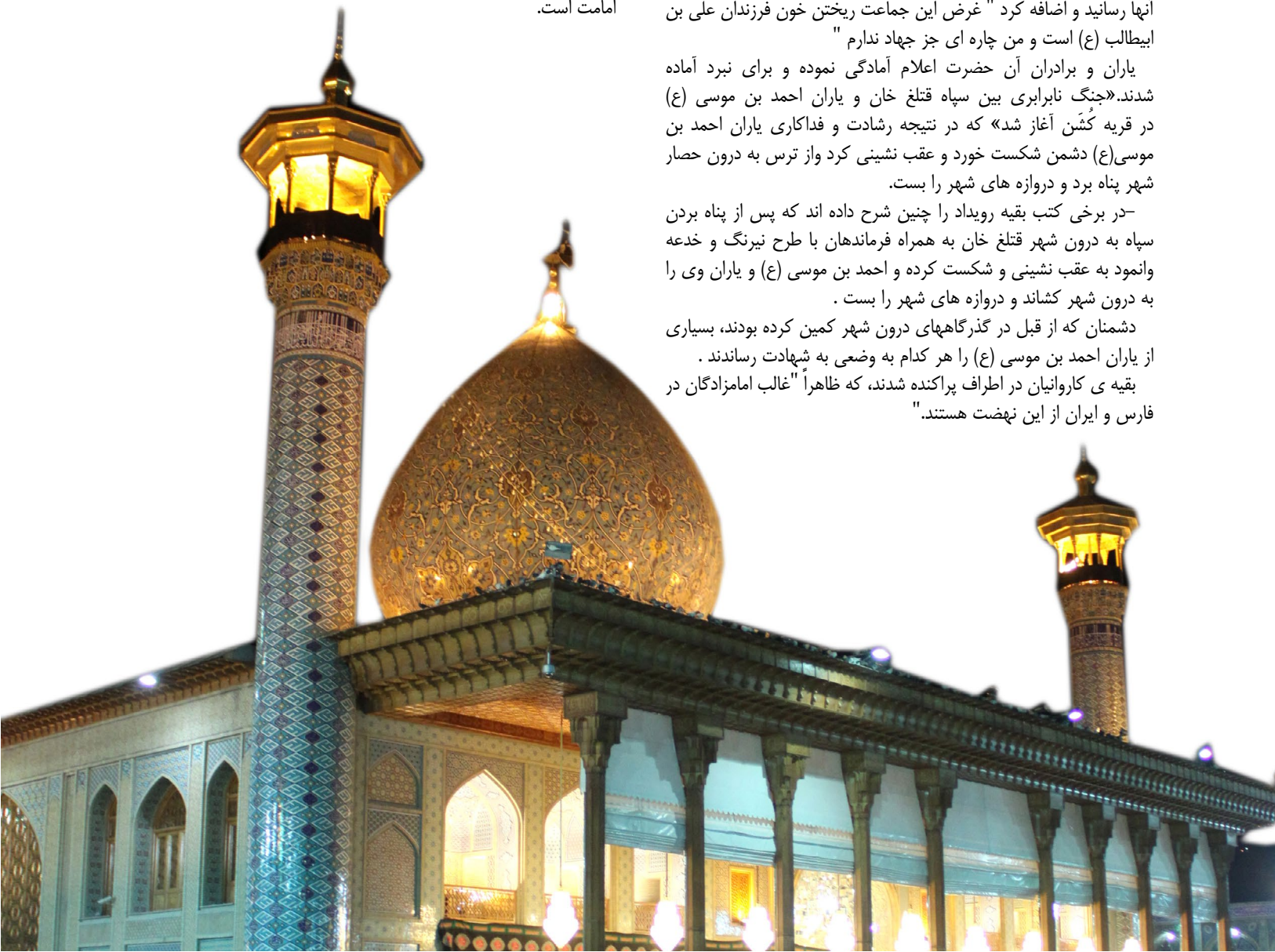
در برخی از کتب آن اتفاق را چنین بیان می کنند:

پس از انتشار خبری به عنوان شهادت علی بن موسی الرضا (ع) در بین کاروان، احمد بن موسی (ع) همراهان خود را خواسته و جریان را به اطلاع آنها رسانید و اضافه کرد "غرض این جماعت ریختن خون فرزندان علی بن ابیطالب (ع) است و من چاره ای جز جهاد ندارم"

یاران و برادران آن حضرت اعلام آمادگی نموده و برای نبرد آماده شدند. «جنگ نابرابری بین سپاه قتلغ خان و یاران احمد بن موسی (ع) در قریه کُشن آغاز شد» که در نتیجه رشادت و فداکاری یاران احمد بن موسی (ع) دشمن شکست خورد و عقب نشینی کرد واز ترس به درون حصار شهر پناه برد و دروازه های شهر را بست.

در برخی کتب بقیه رویداد را چنین شرح داده اند که پس از پناه بردن سپاه به درون شهر قتلغ خان به همراه فرماندهان با طرح نیرنگ و خدعه وانمود به عقب نشینی و شکست کرده و احمد بن موسی (ع) و یاران وی را به درون شهر کشاند و دروازه های شهر را بست.

دشمنان که از قبل در گذرگاههای درون شهر کمین کرده بودند، بسیاری از یاران احمد بن موسی (ع) را هر کدام به وضعی به شهادت رساندند.
 بقیه ی کاروانیان در اطراف پراکنده شدند، که ظاهراً "غالب امامزادگان در فارس و ایران از این نهضت هستند."

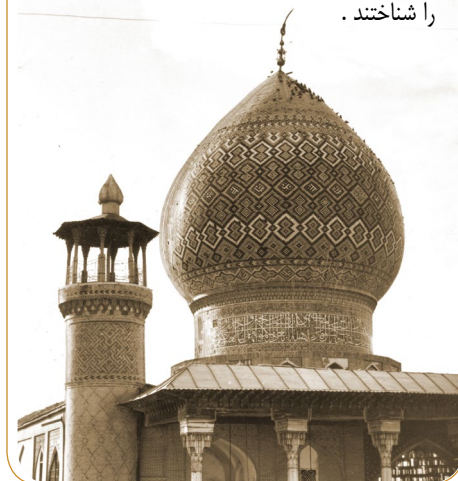

❖ آشکار شدن مزار شریف حضرت شاه چراغ (ع)

مورخان زمان یافتن مدفن آن حضرت را در "دو مقطع زمانی با فاصله سیصد سال ذکر کرده اند"، یکی در زمان "امیر عضد الدوله دیلمی" (متوفی ۳۷۲ ه.ق.) که بر اثر مرور زمان و زلزله‌های پی در پی قبر وی از دیده‌ها مخفی گردید. - و دیگری در عصر "امیر مقرب الدین مسعود بن بدر" (متوفی ۶۵۵ ه.ق.) از وزرای اتابک ابی بکر بن سعد زنگی (متوفی ۶۵۸ ه.ق.) ملقب به «قتلغ خان» کشف گردید. بیشترین و معتبرترین منابع که به شرح حال احمد بن موسی (ع) پرداخته‌اند "آشکار شدن مدفن ایشان را در عهد امیر مقرب الدین مسعود بن بدر می‌دانند."

زرکوب شیرازی در کتاب شیراز نامه (تالیف سال ۷۶۴ ه.ق.) می‌نویسد که امیر مقرب الدین مسعود بن بدر که از نزدیکان اتابک بن ابوبکر سعد بن زنگی بن مود بود امارتی به عنوان قبر امامزاده امیر احمد بن موسی در خاطر داشت و در زمان او قبری یافتند که جسد آن شخص همچنان در حال اعتدال بوده و تغییر و تبدیل نکرده بود، و در انگشت او خاتمی وجود داشت که نام احمد بن موسی بر آن حک شده بود. که پس از تحقیق علماء، به دستور اتابک بن ابوبکر، مشهدی بر آنجا ساخته شد که به مرور زمان بین عموم مردم مشهور گشته و خلق از او استمداد نمودند.

"جُئید شیرازی نیز ضمن تایید آشکار شدن مدفن احمد بن موسی (ع) در زمان اتابکان" در توصیف جسد مبارک آن حضرت می‌افزاید: هنگامی که حضرت را رؤیت کردند رنگ مبارک وی بر نگشته بود و هیچ تغییری در بدن آنحضرت مشاهده نشد و کفن وی همچنان تازه مانده بود و از روی انگشتی که در دست داشت و عبارت "العزة لله احمد بن موسی" بر آن منقوش بود ایشان را شناختند.

❖ معماری آستان مقدس حضرت احمد بن موسی (ع)

صحن

در گذشته هر کدام از حرمین احمدی و محمدی دارای صحن مستقلی بودند که از طریق بازار بین الحرمین به یکدیگر متصل می‌شدند. در طرح توسعه و عمران آستان مقدس حضرت شاهچراغ (ع) پس از خرید و تخریب اماکن و دکانین بازار بین الحرمین صحن مطهر وسعت یافته بطوری که هم اکنون حضور هر دو مرقد مطهر در یک صحن بر عظمت و شکوه آن افزوده است. صحن مرکزی، مستطیلی است به مساحت چهارده هزار متر مربع که در اطراف آن ۱۶۲ غرفه در دو طبقه ساخته شده است. نما سازی رواق ها با آجر و کاشی به طرز زیبایی بدست استادکاران آستان مقدس حضرت شاهچراغ (ع) انجام شده است. نرده های چوبی آن به سبک سنتی از چوب ساخته شده و نصب گردیده و کف صحن مطهر با سنگ گندمک فارس فرش شده است.

گنبد

اولین گنبد بقعه مطهر شاهچراغ (ع) در سال ۶۲۳ ه.ق در زمان اتابکان فارس به دستور "امیر مقرب الدین مسعود بن بدرالدین وزیر اتابک" ساخته شده است. - در سال ۷۴۵ ه.ق در دوران آل مظفر، ملکه تاشی خاتون (مادر شاه ابو اسحاق) گنبد را تعمیرات اساسی می‌نماید. این گنبد را هفتاد و دو ترک بعرض نود سانتیمتر بوده است که در "قرن هشتم" ه.ق یکی از "شاهکارهای هنری و معماری" به شمار می‌رفت. در سال ۱۲۳۹ ه.ق زلزله شدیدی در شیراز بوقوع می‌پیوندد که باعث فرو ریختن بناهای بسیار از جمله گنبد و حرم حضرت شاهچراغ(ع) می‌شود. به دستور حسینعلی میرزا قاجار حاکم فارس، حرم را تعمیر و گنبدی جدید بنا می‌کنند. شکم آن دو متر و نیم جلو آمدگی داشته و بر ساقه اش (سوره مبارکه طه) مکتوب بوده است. -در سال ۱۲۴۶ ه.ق در زمان فتحعلی شاه قاجار، گنبد تعمیر می‌گردد و بر ساقه داخلی آن (سوره مبارکه فتح) با آینه کاری نوشته می‌شود. گنبد حرم حضرت شاهچراغ (ع) که یکی از شکل ترین و زیبا ترین گنبد های موجود در دنیا می‌باشد به طرز زیبایی کاشی کاری شده، و شکوه و زیبایی خاصی به شهر شیراز داده است. سطح گنبد بیش از پانصد متر مربع وسعت دارد. ارتفاع آن ۱۴ متر و حداکثر قطرش ۱۴ متر می‌باشد. ساقه گنبد به ارتفاع ۲/۵ متر و مساحت ۸۰ متر مربع، ارتفاع مقرنس ۱/۲۰ متر می‌باشد.

گلدسته

به منظور زیبایی بیشتر این بارگاه شریف و پخش صوت ملکوتی قرآن و اذان و قرینه سازی دو طرف ایوان حرم مطهر، ساختمان گلدسته جنوبی طراحی و اجراء گردید. عملیات کاشی کاری این گلدسته با استفاده از رنگ های طبیعی به طرز زیبا توسط کارگاه معرق کاری آستان مقدس انجام شده است. (اگرچه این گلدسته با گلدسته شمالی همانند است اما با کمی دقت نظر متوجه می‌شویم "گلدسته شمالی به اسماء الله" مزین گردیده در حالی که بر "گلدسته جدید اسامی ائمه اطهار و القاب ایشان" با ظرافت خاص نقش بسته است که این مهم توسط تولیت آستان مبارک طراحی شده است. سر گلدسته حدوداً سه تن وزن دارد) اسکلت آن فلزی و با چوب و مس روکش شده است. این گلدسته از هشت ترک تشکیل که در هر ترک آن اسماء الله با قلم کاری و مینا کاری تزیین گردیده است. بالای ستون ها مقرنس و جان پناه اطراف گلدسته از نرده چوبی با طرح گره ۶ بند ساخته شده است. اکنون آستان مبارک دو گلدسته در شمال و جنوب ایوان دارد که ساختمان آن بتن آرمه می‌باشد. ارتفاع گلدسته تا زیر طاق مودن ۲۰/۴۰ متر، با اطاق مودن ۲۳/۲۰ متر، قطر پایین ۲/۲ متر، قطر بالا ۲/۳۵ متر، ارتفاع سر گلدسته ۳/۶۵ متر می‌باشد.

ایوان

در اطراف چهار طرف ستون های ایوان "اسماء الله" نوشته شده و زیر آن مقرنس چهار ترک و پایین ستون ها هشت پر می باشد. زیر پای ستون ها و نمای جلوی ایوان از سنگ مرمر یکپارچه با نقوش زیبا به دست تراشان هنرمند حرم مطهر حجاری و نصب شده است. ابعاد ایوان مطهر پس از توسعه بطول ۳۸/۳۰ متر و به عرض ۵/۵ متر می باشد. دارای ده ستون به ارتفاع ۱۰/۵ متر که دهنه بین ستون ها ۳/۱۵ متر و دهنه وسط ۶/۳۵ متر طول دارد. مقبره سید جلال الدین محمد حسینی متوفای ۱۳۳۱ ه.ق معروف به مجدالاشراف تولیت حرم در یکصد سال قبل، در اتاقی جنب کفشداری شماره ۲ قرار دارد.

درب طلای ایوان مطهر

ابعاد این درب با چهار چوب دو متر می باشد. از دو لنگه تشکیل شده که هر کدام به طول دو متر و هفتاد سانتیمتر و عرض نود سانتیمتر و ضخامت نه سانتیمتر می باشد و بالای آن با قوس ۵ و ۷ به ارتفاع ۷۰ سانتیمتر می باشد که با این مطالب تزئین شده است:

قال رسول الله انا مدینه العلم و علی بابها، مثل اهل بیتی کسفینه نوح من رکبها نجی، ادخلوها بسلام آمین، حب علی حسنه لا تضر معها معصیه؛ روی هر دو درب و چهار چوب آن اشعاری با خط زیامنبت نقش بسته است. درب قدیمی حرم مطهر که به درب "ظل السلطان" مشهور بوده است اکنون در موزه نگهداری می شود.

درب نقره رواق جنوبی (درب عسکر خانی)

درب جنوبی حرم که از آن به رواق جنوبی پایین پا وارد می شوند، در سال ۱۳۳۰ ه.ق به دستور عسکر خان شیراز ساخته شده است. طول درب که رو به قبله می باشد دو متر و سی سانتیمتر، عرض یک متر و شصت سانتیمتر، ضخامت نه سانتیمتر است. درب و چهارچوب آن از نقره روپوش شده است. بالای درب چهارچوب با خط نستعلیق و روپوش نقره نوشته شده است: بسم الله الرحمن الرحیم- فی کتاب العیون بالاسناد عن علی به موسی الرضا (ع) عن ابائه عن النبی فعلن اللوح والقلم عن الله و لایه علی بن ابیطالب حصنی فممن دخل حصنی امن من عذابی. "روی درب نقره تعداد هفده بیت شعر از مرحوم قدسی با خط خودش با روپوش نقره نوشته شده است." ده بیت درحاشیه، سه بیت درمتن، چهاربیت در گوشه ها، روی هر لنگه درب به تساوی حکاکی شده است. مشهور است که مقبره عسکر خان در نزدیک این درب می باشد.

حرم مطهر

"اولین بنای حرم مطهر حضرت شاهچراغ (ع) رابه زمان عضدالدوله دیلمی فرزند حسن ملقب به رکن الدوله از سلاطین آل بویه نسبت می دهند (۳۳۸ تا ۳۱۷ ه.ق)." تعمیرات بنای قبلی واضافه نمودن ابنیه جدیددر زمان اتابکان فارس (۲۶۲۳ تا ۵۹ ه.ق) به دستور "امیر مقرب الدین مسعود بدرالدین وزیر اتابک ابوبکر سعد زنگی صورت گرفته است". بعدها تعمیرات متعددی در بقعه مطهره انجام می گیرد، از جمله در سال ۹۱۲ ه.ق توسط شاه اسماعیل صفوی و در سال ۱۱۴۱ ه.ق به دستور نادر شاه افشار می باشد. اگر چه در اثر زلزله های شیراز بخصوص در سال های ۹۹۷ و ۱۲۳۹ ه.ق بخش های عمده ساختمان حرم مطهر ویران می گردد با همت مسئولین حرم مطهر و مردم در زمان حسینعلی میرزا حاکم فارس (۱۳۲۹ ه.ق) و فتحعلی شاه (۱۲۴۳ ه.ق) مرمت و بازسازی می شود. سقف و دیوارهای قسمت قدیمی حرم مطهر بطرز با شکوهی آینه کاری شده است. آینه کاری این رواق ها در سال ۱۳۰۵ ه.ق توسط استاد زین العابدین پایان یافته است. بعدا سالن دیگری به حرم مطهر اضافه می گردد که توسط استادانی چون حسن ظریف صنایع و رحیم بهرامیان آینه کاری می شود.

محرابی از مرمر در قسمت جنوبی حرم قرار دارد که در سال ۱۳۹۸ ه.ق ساخته و حجاری شده است که از آن به منظور اتصال نماز جماعت صحن به نماز داخل حرم استفاده می شود. این محراب دقیقا قرینه سازه محراب گونه ای است که در قسمت شمال حرم، محفظه ای برای قرآن از خاتم، می باشد که زینت آرای فضای ملکوتی این بخش حرم است.

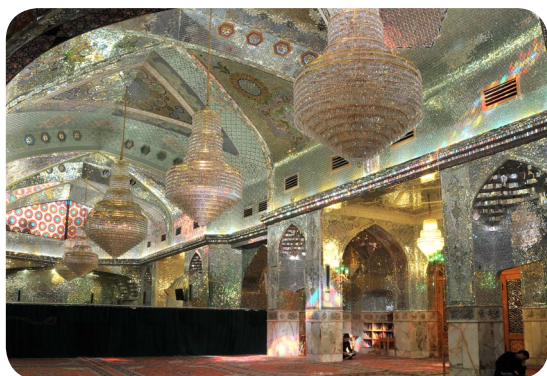

دارالعباده

دیوارهای داخلی سالن تا ارتفاع ۱۶۵ سانتیمتر با سنگ مرمر تزئین شده و اسماء باری تعالی با خط زیبا به رنگ طلایی به دست سنگ تراشان آستان مقدس بر آن حکاکی شده است. پنجره های چوبی گره با شیشه های رنگی زینت بخش این فضای ملکوتی است. آینه کاری و گچبری های داخل سالن به همان سبک سنتی انجام گرفته است. درب های بزرگ اتصال حرم قدیم به جدید از چوب ساج ساخته شده و در آن صدف، مس، چوب نارنج، و چوب فوفل، چوب عناب و توت بکار رفته است. داخل گره ها با شیشه رنگی و در حاشیه آن با آینه کاری زینت گردیده است.

این درب ها در چهار لنگه که ابعاد هر لنگه به طول ۲/۷۴ متر و عرض ۹۲ سانتیمتر و ضخامت ۸/۵ سانتیمتر می باشد و بالای آن از قوس ۵ و ۷ بصورت گره ریز ۸*۴ به ارتفاع ۱/۲۶ متر ساخته شده است. در بالای درب های ورودی به قسمت های برادران و خواهران سخنان امام خمینی (ره) بدین شرح است از چوب نارنج نقش شده است:

"اسلام و حکومت اسلامی پدیده الهی است که با بکار بستن آن سعادت فرزندان خود را در دنیا و آخرت به بالاترین وجه تأمین می کند و قدرت آن را دارد که قلم سرخ بر ستمگری ها و چپاولگری ها و فسادها و تجاوزها بکشد و انسان را به کمال مطلوب خود برساند. و در بالای درب ورودی خواهران: ما مقتدریم که بانوان و زنان پیر و جوان و خرد و کلان در صحنه های فرهنگی و نظامی حاضر و همدوش مردان یا بهتر از آنان در راه تعالی اسلام و مقاصد قرآن کریم فعالیت دارند". منبر بزرگی از سنگ مرمر یک پارچه تهیه و بطرز زیبایی حجاری شده است زینت بخش این سالن می باشد.

دارالذکر

رواقی که توسط دو راه پله از انتهای شمالی دارالعباده به پایین می رود و زیر زمین می باشد دارالذکر نامیده می شود. در دارالذکر ضریحی زیبا به شکل دوزنقه در این رواق نصب گردیده است که رو به مقبره احمد بن موسی (ع) بوده و حدود ۱۰ الی ۱۵ متر (خط مستقیم) با پیکر مطهر حضرت فاصله دارد.

درب نقره رواق شمالی (درب نصیرالملک)

این درب و چهارچوب آن روپوش نقره دارد. طول آن ۲/۳۰ متر و عرض ۱/۴۰ متر و به درب نصیرالملک مشهور می باشد. بالای سردرب روی چهارچوب: قال الله تعالی فی الاحادیث القدسیه الا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی و قال ولایه علی بن ابیطالب حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی صدق الله، صانع حاجی آقا جان زرگر. روی تمام قسمت چهارچوب و حاشیه هر درب بیست بیت اشعار فصیح الملک شوریده با خط نستعلیق کتابت میرزا علیرضا خوشنویس با روپوش نقره و بطور برجسته دیده می شود. کتیبه های منقوش روی هر درب: قال الله سبحانه و تعالی فی کتابه الکریم: و من دخله آمنّا. قال النبی (ص) لکل شیء اساس و اساس الدین حب اهل بیتی. قال النبی (ص) علی خیر البشر، من ابی فقد کفر. قال النبی (ص) انا مدینه العلم و علی بابها، بر روی هر دو درب منقوش است. حاشیه و گوشه های هر دو درب: اللهم صل علی مصطفی محمد، و المرتضی علی الفاطمه الزهراء و الحسن و الحسین، و علی علی السجاد، و علی محمد بن علی، علی جعفر الصادق، و موسی الکاظم، و علی بن موسی و علی محمد بن علی النقی، و علی بن محمد التقی، و الزکی الحسن، و الهادی المهدی، صاحب العصر و الزمان، و العدل المنتظر، اللهم صل علیه و علیهم اجمعین.

ضریح منور

"ضریح مطهر در سال ۱۳۴۲ شمسی توسط هنرمندان اصفهانی ساخته می شود." ضریح مطهر تماماً از نقره ساخته شده و بالای آن با برگ های طلایی که اسماء الله بر آن نقش بسته، تزئین گردیده است. طول ضریح مطهر ۳/۵۸ متر، عرض ۲/۲۶ متر و ارتفاع آن ۲/۹۲ متر می باشد. در داخل ضریح، روی مرقد مطهر، صندوقی بسیار زیبا از خاتم ساخته شده است. در قسمت بالای اطراف ضریح مطهر اشعار زیر از نقره ساخته و قلم کاری شده است. در عصر شکوهمند جمهوری اسلامی ایران و به دستور تولیت، ستون های بدنه داخلی و سقف ضریح مطهر با خاتم و چوب که در کارگاه آستان مقدس ساخته می شود تزئین گردیده است. آینه کاری دو طرف جنب ضریح مربوط به دوران ناصرالدین شاه می باشد. فضای بالای ضریح تا پنجره بالای سر، احتمال مسجد بودن را می دهد و احتیاط نمودن حکم شرعی مساجد، مطلوب به نظر می رسد. پنجره بالای سر نیز فضایی است که خواهران از آن به عنوان اهداء نذورات و توقف جهت زیارت استفاده می کنند.

می دهند و در عهد نادرشاه افشار چون بنای خرابی داشته همزمان با بقعه مرمت شد. سطح گنبد حدود ۲۵۲ متر مربع، ارتفاع آن ۱۲ متر و حداکثر قطرش ۱۰ متر است که به شکل بسیار زیبایی با کاشی کاری تزیین شده است.

❖ ایوان حرم مطهر حضرت سید میر محمد (ع)

ایوان این حرم مطهر به منظور گشایش در امر زیارت زوار، به طوری چشمگیر وسعت یافته و نماسازی آن توسط هنرمندان بارگاه ملکوتی حضرت شاهچراغ (ع) به پایان رسیده است.

نمای سقف ایوان از چوب ساج و نارنج ساخته شده است. کاشی کاری ها، استادی هنرمندان شیرازی است که در کارگاه گره کاری حرم مطهر به کار مشغول اند.

چهار کاسه های ابتدایی ورودی دو طرف ایوان، تحسین هر هنردوست را برمی انگیزد. ابعاد ایوان پس از توسعه به طول ۲۰ متر و عرض ۶ متر است. چهار ستون آن به ارتفاع ۹/۵ متر است که دهانه وسط به عرض ۴/۸۰ متر و دو دهانه طرفین هر کدام به عرض ۶/۳۰ متر است.

قبری بر می خورد و مشخص می شود که جسد مطهر حضرت سید میر محمد (ع) در این خانه مدفون است. میرزا عنایت الله دستغیب بانی بارگاه این بزرگوار می شود و چندین خانه از اطراف خریده و آن را توسعه می دهد و بعد هم مقداری املاک بر آن وقف می نماید. در کنار مرقد مطهر حضرت سید میر محمد (ع) فرزند ایشان حضرت سید ابراهیم مجاب مدفون می باشد.

❖ گنبد حرم مطهر

ساخت اولین گنبد را به زمان ظهیرالدوله نسبت

❖ حضرت سید میر محمد بن موسی کاظم (ع)

"حضرت سید امیر محمد (ع) فرزند گرمی حضرت موسی بن جعفر (ع) با برادرش حضرت شاهچراغ (ع) از یک مادرند." آن حضرت شب ها به نماز می ایستاد و روزها روزه می گرفت.

ایشان اهل فضل و صلاح و تقوی بودند. در زمان خلافت مأمون عباسی، احمد بن موسی (ع) به همراه شیعیان و نزدیکان به قصد دیدار برادرشان حضرت رضا (ع) از مدینه به سمت طوس حرکت می کنند و همان طوری که در مورد حضرت شاهچراغ (ع) گفته شد، در جنگ سختی که بین اهل بیت و یاران احمد بن موسی (ع) با سپاه قتلغ خان "حاکم فارس" در گرفت عده ای از بنی هاشم شهید و عده ای متفرق و در زوایا مخفی گردیدند.

حضرت سید میر محمد (ع) نیز در این وقایع مخفی شده و بعد از آن، شهادت و یا رحلت این بزرگوار مشخص نیست. آنچه مسلم است ایشان در خفا به کتابت قرآن کریم مشغول بوده و از همین راه بندگان بسیاری را آزاد فرمودند.

حدود سنه ۷۵۲ ه.ق. میرزا عنایت الله دستغیب (جد اعلای شهید آیت الله دستغیب) رضوان الله علیه، نوری در خانه خویش مشاهده می کند و بعد از جستجو به لوح

